کۆماری عێراق وەزارەتی ڕۆشنبیری و ڕاگەیاندن
دەزگای ڕۆشنبیری و بڵاوکردنەوەی کوردی
زنجیرەی ژمارە (٢٠٦)

داوەوەم

شیعری
خورشیدە بابان

كۆماری عیراق
وەزارەتی رۆشنبیریو راگەیاندن
دەزگای رۆشنبیریو بڵاوکردنەوەی کوردی
زنجیرە ژمارە (٣٠٦)

دارەوەن

خورشیدە بابان

pertûkxanei
MÊHRDAD

دارەوەن

ئەی دارەوەن ئەزانی کێم
من ئەو کەسەم بۆت ئەسوتێم

بۆت ئەسووتێم هەروەکو مۆم
تۆم زۆر خۆشتر ئەوێ لەخۆم

دارەوەن ـ دارەبەن
دارەقەزوان

من منالّەکەم کە توّبان کوشتم
ئازاری سەختو سوّسیان پیّچەشتم

پێشکەشە بە:

ـ گیانی پاك و پیرۆزی مامۆستا « گیو موکریانی» .

ـ بە هەموو ئەو پێنوسە دڵسۆزانەی مەبەستیان تەنیا ڕازەی وێژەو ووشەی پیرۆزی کوردی‌یە .

سەرەتایەکی کورت

دیارە پەیامی خامە، لای هەموو نووسەرێك، وەکو یەك نییە هەیە وشە دەکاتە شاباشی کاتە وەرزەکانی خۆی. هەیە وشە دەکاتە دەلالی بازاری سەودا هەشە وشە دەکاتە سیی، هەناسەی تێدا دەدات... لە رێگای پیتە بە پیتەکانی ژان و ژیانەوە، ئاوێنەیەکی روونی زات و وێنەیەکی تەڵخی کۆمەڵمان نیشان دەدات.

خورشیدە لە دەستەی سێیەمە.

چاوخشاندنێکی سەرپێیی بە هۆنراوە ناسکەکانیدا بۆمان روون دەکاتەوە کە وشە «واتە دەربرینی دەنگی مرۆڤ پەروانەی خۆی» تاقە بەختەوەرییەکە بۆی ماوەتەوەو شانازی پێوە دەکات.
ئەو بەختەوەرییە وەکو تاکە تەرازوویەکی قورس و سەنگین و پۆلایین هاوتای تایەکەی تری ژیانی پێ دەکات:
کە کوێرەوەرییەو هیچی تر.

دیارە ئێمە هێشتا نەگەیشتووینە ئەو ئاستەی نرخ و بایەخی کەسانی ناو کۆمەڵەکەمان بەراستی بناسین و هێشتا پێوانەی راستەقینەی ئەو بایەخەمان نەدۆزیوەتەوە. ئەگینا هەقە بەچاوێکی ترەوە بروانینە خوشکانی خەباتکاری وەك خورشیدە.
دەڵێم: خەباتکار، چونکە پاڵەوانێتی تەنها مەیدانی جەنگی گوللە دەری ناخات. بەڵکو هەموو وورە بەرنەدان و بەردەوامیو کۆڵنەدانێك لە مەیدانی پان و بەربلاوی ژیاندا، لەسەر رێبازی

راستی‌و هاوشـان ڕۆیشتنی مێژووی پێشکەوتنی مرۆڤ دا،
پاڵەوانێتی‌یەکە بۆ خۆی.
قەڵەم دانەنان لەناو کۆمەڵێکدا کەنرخی قەڵەم نازانێ.
کەووشە لەسەرێشەو هەرەشە زیاتر بەخاوەنەکەی نابەخشێ
جۆرێکی تری شوێن دیاری پاڵەوانێتی‌یە.؛
ئەمە بەنیسبەت هەموو نووسەرێکەوە... جا نەخوازە کە ئەو
نووسەرەش ئافرەتێکی ناو ئەم کۆمەڵە گوناحەی ئێمە بێت.

ئەم بیرانەم بەبیرا دێن لەکاتێکدا هەندێ دیرێ ژیانی «خورشیدە»
بەدەستخەتی خۆی دەخوێنمەوە.
داستانێکی تر لەزنجیرەی هەزارەها داستانی ونی کەسانی ئەم
کوردستانە.

هەقە لەجیاتی ئەوەی خەڵکی ئەم خاکە، شوناسنامە هەڵگرن،
داستان نامە بخەنە باخەڵیانەوە...
هیێ: گەر ئەمە کارێکە نالوێ خۆ لەتۆماری دڵدا ئەم داستانانە
تۆمارکراون و تەنها هاروژاندن و هەڵرژاندنیان دەوێ بەهەرحاڵ،
بارێ نەدەین ئەم ئەندێشە دڵنشینانە لەباسەکەمان هەڵبوێرن...
باچاو یێك بەم ڕازانەدا بخشێنین.
لەساڵی ١٩٤٢دا «خورشیدە» دنیای وولاتەکەی بینی‌«تەمەنی
هەشت ساڵێم بریتی‌یە لەبێ باوکی‌و بێ‌دایکی‌و سامناکی کوڕی
مامی خۆم، واتە برازای باوکم،، باوکی بە فێڵ کوشت»! و

لەزەمانی پاشایەتی بوگەندا بەبەرتیل خوی ڕزگارکردو ملك و مالی لێداگیرکردین. . . هەتا ئێستەش ژیانی من بریتی‌یە لەئەشکەنجەو سەرسامی بەهوی ئەو گوللەیەوە کەئاموزاکەم لەپشتەوە بەباوکمیەوە نا. . ! «سەرەتای خوێندنم بو منداڵیم دەگەڕێتەوە، بەلام بەهوی بێ باوکییەوە، لە پولی چواردا لە خوێندن دابرام. دەست ژنێکی لەئەندازە بەدەر دڵ ڕەق و کونەپەرست و پوولەکی کەوتبووم. . . ئەو براو کەس و کارەی سەر بەم ئافرەتە دڵ ڕەقە دڕەندەیە بوون، هەر هەمان ڕێبازی دوژمنایەتی‌و بگرە زیاتریشیان لەگەڵ گرتم و بەردەوامیش . . . لە ماوەی شەش مانگدا دوو ماڵە مێردی بو پارە پەیداکردن بو گیرفانی خوی پێ‌کردم. . . بەلام هیچیانم پێ قبووڵ نەکرا. . . هەرچونێك بێ خوم ڕزگارکردو گەرامەوە پولەکەی خوم. . هەر هەمان ساڵ بەدووەم دەرچووم بو پولی پێنجەمی سەرەتایی. . ئیتر بەتەنیاو بەنەبوونی‌و بەبێ‌کەسی، خوێندنی سەرەتاییم تەواو کرد. . بەلام بەهوی دەستی چەپەلی ئەوژنە چاوچنوکەوە، کەخەلك پێیان ئەووت دایك « کە لەئاموزا باوك کوژەکەم بو سەر ژیانم، خەتەرتربوو» . . لە قوتابخانەی ناوەندی وەریان نەگرتم چونکە لە «نفوسدا» هەشت ساڵ تەمەنی زیاد کردبووم . . ناچار بەشداری سێ خولم کردو لەهەرسێکیاندابە یەکەم دەرچووم و لە خولی سێیەمدا دامەزرام و بووم بەمووچەخور» « سەرەتای خوێندنەوەم لەپێش ساڵی ١٩٥٨دا دەستی پێکردو تەنها

خوێندنەوە بۆتە هاورێم»
بەڵێ ئەمانە ئەو باوەشە دڕکە زییانەن کە «خورشیدە»ی منداڵ و بێگوناهـ خۆی تێدا دۆزییەوە.. تەنیا دەروویەك کە بەکوڵنەدانی خۆی بۆخۆی کردەوە: خوێندن و خوێندنەوە بوو... ئینجا نووسین دەربڕینی کوڵ وکۆی دەروون..
ووشە بوو بەو پارسەنگە ئینسانیەی هاوتای تەرازووی مان و نەمانی ڕاگرت: مان وەك مرۆڤ.. مرۆڤی خاوەن بیرو ڕەوشت و ئەندێشەو هەڵوێست.. مرۆڤێك کە دەیەوێ ئاوازی هەست و هەڵوێستی مرۆڤانەی خۆی تێکەڵ بەڕووباری هەرگیز نەوەستاوی مرۆڤایەتی بکات.. خورشیدە دەڵێ «لەپێش ساڵی «١٩٥٨»ەوە وورده وورده دەستم بە نووسینی شیعر کرد بەبێ ئەوەی بزانم شیعر چییەو چۆنە».. لێرەوە خورشیدە ڕێبازی خۆی هەڵبژارد... نووسینی شیعر بۆ دەربڕینی دەستی ئینسانی خۆی، شیعر بۆ ژیان و بۆ مرۆڤ؛ هەر ئەم خاسیەتەشە کە پەرەی پێداوەو مۆرکی هەڵبەستەکانی دیاری‌دەکات.
شیعرێکی ساف، سادە، خۆکرد «عەفەوی».. شیعری ڕۆمانسی لە شێوەی «موناجات»دا؛ موناجات: بانگەواز بۆ کەسان و، بۆ دیمەن و شوێنەوارەکانی سروشت/سکالا دەربڕینی خۆی بۆیان هەڵڕشتنی سۆزی سادەو ڕاستگۆیانەی ناخی.. هاواری بە هاناوە هاتن و بە فریا ڕاگەیشتن.. باوەڕی نەبەزین و خۆڕاگرتن.. سەیر

ئیــــه .

لە کۆمەڵێکدا کەدووچاری رژێمی رەشی پاشایەتیو سیستەمی دواکەوتووی دەرەبەگایەتی‌یە، لەکۆمەڵێکدا، کەمرۆڤەکانی تر دڵیان ببورن «مێشکیان» یەردەو هەست بە هەناوی لێقەوماوان ناکەن، سەیر نییە کەلەو چەشنە کۆمەڵەدا تەنیا سروشت ببێتە هاوەڵی مرۆڤ و هاورازی خەم و خواستەکانی ئەم ئاوازە سادەو راستگۆیانەکە خەریکن لە ئەدەبەکەماندا کزدەبن.

بەڵام لای خورشیدە، هۆو پاڵنەرو، لەئەنجامیشدا کاریگەریی خۆیان پاراستووە . . بەبێ پێچ و پەنا ئەو بانگەوازە رادەدێرێ کە شیعر بەشێکی جیانەبووەوەی ژیان و هەست و هەڵوێستی مرۆڤانەیەتی . . بۆیە خوێنەر هەر بەزوویی هاوسۆزی خۆی لەگەڵ هەستی ئینسانی شاعیردا دەردەخات.

وەنەبێ خورشیدە تەنها بۆخۆی وەك مەسەلەیەکی جیاو دوورە پەرێزیژیانیمیللەتەکەی خەم نەخوات . . ئەو تەواو ئاگاداری ئەو ئازارەیە کە لانکەی ژینی ئەوی نەخشاندووە.

بەڵام ئەی رێبوار من لەباروتا
چاوم هەڵینا لە خوێنی رووتا

ئەگەر ئەزانی بەسەرهاتی من
مێژووی پرسامی هەموو کاتی من

لە ئاسمانی چاو خوڕەم ئەباری
سروشت، لەگەڵتدا ئەگری بەجاری

گریانی سروشت و ئاسمان و بەشداری پێکردنیان لە شیوەنی ناوەوەی شاعیردا، هەڵس وکەوتی ڕۆمانسیانەی شاعیر لەگەڵ ئاکامی ڕووداوەکانی واقیع دا ڕوون دەکاتەوە.. وەڕوویەکی دیکەی ئەم هەڵس و کەوتە گەڕانەوە بۆ یادگارو شوێنەوارەکانی منداڵیو بەسەرکردنەوەی دۆست و هاوڕێیانێتی لەهەڵبەستی «من و ئاوەکەی قولنەدا» خورشیدە ڕاستگۆیانەو دڵپاکانە هەستی بێگەردو هیوای نازداری مرۆڤی دڵ بەژیان خۆش بەرامبەر ستەم و ئاوات دەردەبڕێ.

بەکورتی ئەو سەرچاوانەی ئیلهامی شیعرییان لێ هەڵدێنجیو دڵی دەخەنە بزاف و بابەتەکانی گەلاڵە دەکەن ئەمانەن:

١ ـ سروشت و ناوچە جوانەکانی کوردستان.

٢ ـ یادگاری منداڵی خۆی لەو شوێنانەدا.

٣ ـ بابەتە ڕۆمانسیە ناسکەکانی وەك منداڵ و شەوو پەپوولەو شمشماڵ ژەن.

٤ ـ پرسەو ماتەمینی مامۆستاو دۆستانی.

٥ ـ ناکامیو سەرسامیو حەپەساوی خۆی بەرامبەر کارەساتەکانی ژیانیو هەست کردن بەتەنیاییو بێ هاوەڵی خۆی «بەتایبەتی

نەبوونی بەدایکێکی خاوەن منداڵ» . .

بۆ دارشتنی ئەم بابــەتـە خورشیـدە تەنهـا بەدوای هەست و کوڵی دەروونی خۆی دەکەوێ چونکە بابەتەکانی خۆیان بابەتی هەست و سۆزو عاتیفـەن . . ڕاستگـۆیـانـە هەستـە هەڵقوڵاوەکانی دەردەبڕێ بەبێ ئەوەی پەنا بۆ بیرو لێکدانەوەی قووڵ بەرێ پێش وەخت هیچ ڕێو شوێنێك و شێوەو ڕووخسارێك بۆ هەڵبەستەکانی دیاری ناکات لەدوای لەدایك بونیشیاندا، بەدەگمەن یان زۆر بەکەمی دەستکاریان دەکـات بەکـورتی، شیعـرەکـانی شیعری «تەبع»ن تەبعێکی ڕەوان و ڕاستگــۆ زوربــەی هۆنــراوەکــانی لە شێــوەی شیعـری زمـانی « هەوارمی»ن واتە شێوەی «بەیت» کە هەر دوو دێڕ لەسەریەك قافیەن أ . أ ، ب . بَ ، ج . ج . . هتد» و کێشی پەنجەیی دە بڕگەیین «٥ +٥» کە بەزۆری لەلایـەن شاعیـری مەزنـەوە «مـەولـەوی»ی نەمراوە بەکارهێنراون . . هەڵبەت شارەزا بوونی خورشیدەی هەڵەبجەیی لە شیعـری مەولـەوی‌و، فۆلکلۆری کوردی‌ئەوئاوچەیە بۆی لواندووە بتوانێ ئەم کێشە کوردییە خۆماڵییە

هەڵبـژێـرێو بەسـەرکەوتویی بەکاری بێنێ . . . هەندێ هۆنراوەشی کێشی هەشت بڕگــەیــان هەیــە ،کــە ئەویش کێشێکی خۆمــاڵی گۆرانی‌ی کوردییە . .

ئەم کێشــانـە لەگـەڵ زمـانـە پەتییەکەی، ڕواڵەتێکی ڕەسەنییان بە هۆنراوەکانی بەخشیوە .

خورشیدە توانیویّتی ئەو کێشە بڕگەییانە بۆ دەربڕینی هەست و سۆزی خۆی بەکاربێنێ. . . لە هۆنراوەی « پەیام»دا کێشی هەشت بڕگەیی بەکاردێنێو ڕەنگاوڕنگی تێدا دروست دەکات بەکردنی بەشازدە بڕگە «٨+ ٨» هەشت بڕگە «٤+ ٤» چواربڕگە «٢+ ٢» لەم ڕێگەیەشەوە حاڵەتی خەم و سەرسامی خۆی بەشێوەیەکی دروست و کاریگەر بەخوێنەر دەگەیەنێ.

لە هۆنراوەی «هیوایەژین» و «پەپوولە»و «داربەڕوو»و « پرسیار لە هەوار»و هۆنراوەکانی تریش ئەم توانایەی دەربڕیوە.

خوشکە خورشیدە خاوەنی دوو بەرهەمی تریشە کە بەناوی «تیشك» و «دیاریویادگار» پێشتر چاپ کراون لەبەرئەوە تارادەیەکی زۆر لای خوێنەران ناسراوەو بە پێویستم نەزانی زیاتر لەسەر شیعرەکانی بدوێم. . باشیعرەکان خۆیان لەگەڵ هەستی خوێنەردا بدوێن. تەنها دەمەوێ ئەوەندەش بڵێم کەلەساڵی ١٩٧٠ بو بەئەندامی یەکێتی نووسەرانی کوردو، لەساڵی ١٩٧٩دا بەئەندامی دەستەی بەڕێوەبەری یەکێتی‌ی نووسەرانی کورد لە سلێمانی هەڵبژێررا، کەمن شانازی سەروکایەتی کردنی ئەم دەستەیەم پێسپێردراوە. . . ئەمەش بوّی لواندین کەلەنزیکترەوە بیناسین. . بەڕاستی وەك ئافرەتێکی خاوەن باوەڕو هەڵوێستی مەردانە ناسیمان ئافرەتێك کە ئازادی‌و سەربەرزی‌ی خۆی‌و شەرەفی قەڵەمەکەی‌و خۆشەویستی وولاتەکەی لەهەموو خێرو خۆشییەکی خۆی تەنانەت

له ژیانیشی بەلاوە ئازیزەترە. . بۆیە من زۆر باوەڕم بەو ووشانەی هەیە کەدەڵێ هەر لە زووەوە «مەبەستم بوو لە ڕێیەکی مرۆڤایەتییەوە ڕاژەیەکی کۆمەڵ و وولاتەکەم بکەم، لەزەتم لە ژیانێکدا بەدی نەدەکرد کەتەنیا بریتیبێ لەخەوو خواردن و سوودی تایبەتیو، هەربەسروشت وادروست بووم و هاتبوومە کایەوە زۆر حەزم لەئیشی جوان کرداری، مرۆڤایەتی بەرزو ئازایەتیو سروشت و جوانیو زانیاری کردووە، ئەمانەم بۆ ژیان بە مایە زانیوە زۆر ڕقم لەناونیشانی خواروخێچ ئەبوەوە، چەند لەڕێی ڕەوشت جوانیو ناونیشانی بەرزدا بەهیلاك بچوومایە هەربێزار نەئەبووم و هەستم بە هیلاکی نەکردوە» لەکۆتاییدا هیوادارم خوشکە خورشیدە خامەکەی دانەنێو هەمیشە سەربەرزو سەرکەوتووبێ

کەمال.
سلێمانی ١٤/١٢/١٩٨٠

جوانی

تریسکەی دارهەنار لەبەر تیشکی خۆر
سروەو شنەی‌دار سێبەر ئێجگار زۆر

ڕێ بەرەو ژوورکە بەرزییەو نشێو
بۆنی ریحانە هەرمێوقەیسیەوسێو

تەلان بەتەلان جۆگەو کانیاوە
مەشکۆڵەی ماست و دۆ دانراوە

ئاوی وەك تەرزە، ساردو سازگارە
نمونەی بەرزیی کاری کردگارە

خونچەی ئەم شوێنە تازە بەهارە
هەتاکو ئەڕۆی ڕێزە چنارە

جوانە ئەم شوێنە پڕ ڕازو نیازە
تاسەو هەناسەی دڵێ دڵ خوازە

گوێزو دارقەزوان سوورەتووی نازدار
جۆلانەی کۆرپە بەستراوە لەدار

لای‌لایەی دڵگیر ئاوازی دڵێر
دەك یاخوا هەرگیز نەچنە گەرمەسێر

ئاگری «داربەڕوو» پنەو سەردۆڵە
نانی «هەورامی»، هەوری لەکۆڵە

هاژەی تاڤگەی‌زیو ئەدا لەسەر بەرد
مرواری ئەڕژێ ئەڕوا هەرداو هەرد

ناوبەناو خانووی بەهێلە ساوە
ئەڵێی ئەندازیار نەخشەی کێشاوە

دایك بەرخۆلەی داوەتە بەرخۆی
بەرچینەی پێیە لەگەڵ بەرخی خۆی

سمڵ و مێخەك بەند، سەرو پۆیلەکەی
بەدڵ حەز ئەکەی تێر سەیری بکەی

پەیکەری باڵا ئەو چەرخو چاوە
چ پەیکەر تاشێك وەهای کێشاوە

فەرهادی کێوتاش کێوی تاشیوە
دیارە، «شیرینی» ئێرەی نەدیوە

خەرامان واهات لەیل بەلەنجەولار
تەشی ئەڕێسێ بن دارەو بن دار

خۆزگە ئەمزانی بەزمانی ماچۆ
ئەموت گۆرانیی شیرین دامەچۆ؛

جریوەی چۆلەکە ساباتی ناوباخ
سەرێك هەڵبڕە، بۆ گەردنی شاخ

خڕنوك و بادەم گوێژو بەلاڵوك
هەمیشە بەهار ڕازاوە وەك بووك

قەتارو شمشاڵ مێگەل «کەلێ» شەنگ
چۆن بۆی نەنوسم دانیشم بێدەنگ

بەڕاست لە بەرزیی‌و جوانی‌ی ئەم ناوە
پێنوس هەر کۆڵە، سەرم سوڕماوە

هەڵەبجە ١١/٨/١٩٧٧

ڕۆڵەی دایکێك ئاوا بڕوات
دەتوخوا بۆ گوللە نەخوات

لەسەنگەری بەرزی وولات
نەچریکێنێت، وارۆژ هەڵات

زۆر یادگارم لەیاد ماوە
زۆرتر ئەم سەرچەشمەو ئاوە

ئەو شتانەی لێرە باوە
مەلی دەنگخۆشی ئەم ناوە

لەزۆر لایکە کانیو ئاو بوو
حەیران، لاوك، لێرە باوبوو

خۆ جوانانی «لادێی وەرێ»
بەناوبانگ بوون لەگەلێ جێ؛

خۆزگە لەزۆر شوێن ئەبینران
چەند نازدار، کیژە کوردان

لەپاڵ گردێکا پێیان ئەووت دێ
یەکەم جار بوو دیم دێیەك سێ ماڵ بێ

هەر لەیادمە شڵقەی مەشکەی پڕ
ئاگری تەپاڵە تەپەی نان و گڕ

کەروێشکی سپی لەناو سەوزە گیا
خوا خوای ئەوەم بوو کەس ڕاوی نەکا

(لەناو دەروونی دێرینی زەوی)
چەند هێمن ئاوی کانی هەڵئەقوڵی

پونگەی ناسکی لای جۆگەلەی زیو
هیچ ناخۆش نەبوو بۆناو دۆکولێو

ئازیز کچەکورد؛ داینێ کونەکەت؛
بمکە بە موورووی مێخەك بەندەکەت

سادەی هۆرەیەك؛ چریکەیەك خۆش
ماندووی ڕێی دوورم؛ بابێمەوە هۆش؛

شۆڕەبی، چنار، ناو قامیشەڵان
پڕ بوو لە زیکەی هوزاری جوان، جوان؛

پۆرو ڕیشۆڵە، کۆترە کیۆیلە
پەپوسلێمانکە، ناسك ، جوانکیلە

تاسەیرت ئەکرد بەرهەمت ئەدی
کارژۆڵەی ساوا بەرخۆڵەی سپی

هۆهۆی کاکە جوتیار لەناو وەردی شین
فرکە فرکی هەنگ، شاوەستای هەنگوین

سملّی [illegible] ، بۆن خۆشی ئەم خاکەم هەبێ
عەترو گوڵاویخەڵکم بۆچی بێ

لەدوور لوتکەی شاخ بۆ ئاسمان چوبوو
قەڵای سەردەمو سەنگەری زوو بوو

شەو ئەستێرەکان کە پێئەکەنین
جوانییەکی کەیان ئەبەخشی بەژین

ئەی ووت ئەم دەشت و دۆڵو پەیکوڵە
بەندی جگەرە شارەگی دڵە

تیشکی ڕۆژ ئێجگار گەش بوو لەو دێیە
ئەتووت نەورۆزە ڕۆژی نوێی پێیە

بەم جۆرە تاسەو تینویەنیم شکا
شوێنی وام هەبێت، بۆچیمە «نەمسا»

هەڵەبجە ١٩٨٤/١/١٥

کۆسار

کۆسار؛ هەر ئەڵێی کەڵی ئەروانی؛
دەنکە درەکەی دەریای ژ یا نی ؛
شعرت بۆ بڵێم وەك کەناری بێ؛ ؟
خۆی دانیشێ بۆت بەکوڵ بخوێنێ ؛
یان وەك شاعرێك شێتیجوانیی بێ،
شەیدای سروشتی نیشتمانی بێ،
خۆشتر لە بلبل بخوێنی بەکوڵ،
بۆ جهانی شاد ؛ پەپولەو دار گوڵ،
کەیکاتێك شەفەق شەو ئەکاتە خەو
دێ دەنگی شمشاڵ قاسپە قاسپی کەو،
گەش وەك نێرگزی دووچاوە کانت ،
پر وەك پەرژینی برۆو برژانگت،
مەنگ وەك هەڵوێتی نەرموونیانت،
رووناك وەك بەهرەی بەرزیی ژیانت،
بۆت بهۆنمەوە زۆر جوان بەووردی ؛
لە وشەی زیرینو دێرینی کوردی ؛
کاتێك لیزگی خۆرسەر دێنێتە دیار،

ئەدا لە شاخی هەزار بە هەزار،
بەتاڵی تیشکی ئاسۆی گەشو نوێ،
بۆت ئەهۆنمەوە بۆ یادگار هەتبێ.

هەژان

خۆزگە، ئەت زانی ئەمەوێت،
کەی باست بکەم
خۆزگە، ئەت زانی ئەمەوێت
کەی ناوت ببەم
لەوساوە ئەندێشەم
وەك پەپولەیەکی ساوا
بەدەوری یادگارەکاندا
ئەسوڕێتەوە
وورده وورده جێ هەنگاوەکان
ئەخوێنێتەوە
نەخشە بۆ دژواریو مەودای
پەژارەکان ئەکێشێت
جێ هەنگاوەکانی دا هاتوو
دیاری ئەکات
ئەی مێژووە ڕەنگینەکە
ئەی لاپەڕە نەمرەکە
هاتم

لەیادتا، هاتم
بەڵێ هەر هاتم
هاتم لەبەر تیشکە ڕەنگینەکەتدا
لە دەریا دێرینەکەی ئاواتەکانتدا
ووردە ووردە بەدڵێکی پڕ لە هیواوە
بەبڕوایەکی وەك پۆڵاوە

لەقەراغ شەپۆلە ووردەکانی دەریاکەدا
لەژێر چەخماخەی هەورە بروسکەدا

ئای چەند بەلامەوە پیرۆز بوو گەڕانەکەم
چەند بەلامەوە بەڕێز بوو گەڕانەکەم
بۆتە مەبەستم ئێستەیش و هەرگیز
هەربۆی ئەگەڕێم
هەربۆی ئەگەڕێم و
دەست بەرنادەم
دەوران ئەهەژێنم
دەریا ئەهەژێنم
دەنکە مرواری دەردێنم
مانگ دوای مانگ

سالٚ دوای سالٚ
بەرەو لای خۆرم ڕائەکێشێت
بێگومانم هەر ئەڕۆم و
هەرئەگەم

لەو تیشکانەی ئەمان ویست
چەپکت بۆئەکەم
لەو ڕۆژانەی ئەمانویست
وورد بۆ مێژوو ئەدوێن

لەو مەلانەی ئەمان وویست
سروودمان بۆ ئەڵێن

لەو مروارییانەی ئەمان وویست
لەگەردنی چیای ئەکەین

نەتۆ ئەکوژێیتەوە
نەمن دەست بەرئەدەم
جا ئەوکاتە باست ئەکەم
ئابەم جورە ناووت ئەبەم

هەڵەبجە ٩٨٤/٣/٣١

ئەندێشە

بەئەندێشە گەڕامەوە
بەکاتەکاندا خولامەوە

هەنگاو بەهەنگاوکە ئەمنا
لەوەرزەکان سەرنجم ئەدا

لەڕێبوارەکانم پرسی
لەڕۆژگارەکانم پرسی

پرسیم لەکەژ، لە دارقەزوان
لە یادگارەکانی جاران

لە نشێو، لەبەرەو ژوورکەکان
لەکزەبا، شەستەباران

لە چەم، لەکانیاو، لەچنور
لە ماندووەکانی ڕێگەی دوور

پێشمەرگەکانی فەلەستین
خەبات، یەکێتی، نەبەزین

لە شەختە بەفری کوێستانان
«زەردەپەڕ» گزنگی بەیان

لە قارەمانانی جیهان
لە مێژووی مرۆڤ لەژیان

هەنگاوەکانی مامۆستا
تاکوێ ڕۆی لەکوێ وەستا

ووتیان نەء نەوەستاو ئەڕاو
ئەژی نامرێ بیرو هیوا

هەڵەبجە ١٩٨٤/٣/٣١

هیوا بەژین

هەرچەندە بیرم بڵاوە!
پەژارەم لێ ورووژاوە!

لێت بێزار نیم ئەی هەوارم
یادگاری بەرزی ڕۆژگارم

هەرچەند بە «نامۆیی» ئەژیم!
پیرۆزیت لام، لێت بێزارنیم

یادمە لای تۆ سورە چنار
منالێك بووم، بەرخی هەوار

زۆرجار لەم ژێر سێبەرەی تۆ
لێرەدا ئەم کرد هەڵمەقۆ.

لەگەڵ کچ و کوڕانی وورد
لەم بوارە، یاریم ئەکرد

لە ناکاو ئاگری گوللە
ئەڕژایە ناو ئاوی قوللە

زەماوەند بوو شایی ئەکرا
بووك بە سواری ماین ئەبرا

برنەو بەشانی ئێجگار زۆر
ئەبریسکانەوە لەبەر خۆر

دەنگی زوڕنا هی دەهۆڵ کوت
ئەی بەخوا کاکە خۆشت گوت

ئەبوو بەئاهەنگ قریوە
شار پڕ ئەبوو لەزریوە

لەبەر ناڵەی بریسکەی گەش
ئەیکرد بەگاڵە «کێوەڕەش»

وەڵامێک

لای من لوتکەی کەژ ئێستە بەفریە
وەك وەرزی بەهار هەوار ڕەنگینە

تاقەی قەڵبەزە بەرزیی کۆهساران
بووەتە مەدالیای کوردستانی جوان

کەچی پێم ئەڵێن سەردەمی بەهار
ئەو کاتە وەرە ببینە «کەلار»

زۆر شوێنم دیوە لەنزیك و دوور
«تەپەکەلم»دی لادێی، شارەزوور

هەر تەنیا «سێماڵ» زۆر بەبێ دەنگی
لەگەڵ ستەمی ڕۆژگار ئەجەنگی

پیرۆزیت لام، لێت بێزارنیم
یادگاری بەرزی منالێم

بەجوانیی تۆ مێشکم پڕ بوو
ئاشنای شاخ و شوێنی چڕ بوو

دەسا تۆیش ئەی شوانی خەمگین
خۆ هەر نابێ کز هەڵنیشین

من بە شیعر تۆ بە شمشاڵ
باپاراو کەین گەرووی زۆر تاڵ

بابێت نەوایەك بەووردی
لەسەر شێوەی شیعری هەردی

ئاوی خوڕو «کێوی» سەنگین
دەشتی زۆرو دێراوی شین

خەڵك وەك «هەنگ» و زەوی هەنگوین
جوانە هەوار، هیوایە ژین،

—— ڕانیە ١٥/٥/١٩٧٤

دار بەڕوو

خۆزگە داربەڕوو، من و تۆ هەردوو
ئەبووین بەسێبەر بۆ گیانی ماندوو

ئەبووین بەسێبەر، ئەهاتینە بەر
بۆ ماندووی ڕێگەی «بانە»و «ڕەوان سەر»

ئەوەی لە سێنیو سفرەی نەپرسی
ماندووی ڕێی سەختە بەسکی برسی

ئەبوین بەخوڕەم لەدوا لوتکەی شاخ
ڕامان ئەماڵی خەم و تەم و ئاخ

ئەبوین بەبەهار، ئەبوین بە ئاورنگ
ئەبوین بە بەیان، ئەبوین بەگزنگ

لەم ژینە ئێمەیش دەورێکمان ئەبوو
ئەبوین بەسەنگەر بۆ ئاواتی زوو؛

لەو لارە ڕێیە بۆ خۆت لەسەر یاڵ
پرچی ڕەنگینت کردووە بەڕەشماڵ

خۆزگە ئەهاتم هەروەکو هوزار
سەربەست هەڵئەفڕیم لەم دار بۆ ئەودار

بەدەنگێکی ساز چاك ئەم چریکاند
ڕۆژی ئازادیم لەخەو هەڵئەستاند

ئەبووم بەسروود، ئەبووم بە شەماڵ
تەلیسم و داوم گشت ئەکرد بەتاڵ

تاکو گوڵاڵەی زەردو سوورو گەش
ڕێگەی کاروانیان ئەچنی وەکو فەرش

لەنەورۆزێکدا نەوبەهاری کورد
داستانەکانمان، وورد وورد باس ئەکرد

١٩٨٠/٧/١٤
هەڵەبجە

پەیام

پەیام هێن، منیش وەکو تۆ
دەستم لەجێی خۆی دەرچووە!

دەستی تۆ لە گەردندایە
من دەستی خۆم لێ وون بووە!

لەسەر ڕێگەیەکدام ئەڕۆم!
بێ ئاگام لێی گەلێك وێڵم!

بەڵام هەرئەبێ بجوڵێم
لانەی تەنیایی جێ بێڵیم

ڕێگەیەکە کەپێی ئەڵێن
گوایە جیهانێکی نوێیە

جانازانم ڕاستە وایە؟!
یان داوی ژانێکی نوێیە!

ڕووناکی لێیە ئەو جێیە؟
یان شەوە! تاریکە ڕێیە!

بەڕاستی ئەژنۆم ئەلەرزێ!
ئاخۆ ڕۆژگار چیکەی پێیە؟

ئەو پەیامەی کە هێناوتە؟
ماندووی ڕێیە ؟یا ئاوساوە؟

نامەیە؟ یا هۆنراوەیە؟
یاچیرۆکی تیا نوسراوە؟

هەر پرسیاری بێوەڵام بوو !
هەریەکە بەلایەکدا چوو !

پەیام وتی من بێ قاچم !
لای تۆم و هیچ کوێیکە ناچم !

کاتێ پەیامم بردەوە
دانیشتم، خۆی خۆی خوێندەوە !

گەرم و گوڕ بوو!
دڵی‌پڕ بوو !
سەرم سوڕما !
ئەم دڵ پڕی‌یە چۆن وا ڕووی‌دا ؟!!
کەی؟ لە کوێ بوو؟!

نەپەڕەیەك نەبیست نەدوو !
هەرگوێم گرت و تەواو نەبوو!

نەهۆنراوە، نەپەخشان بوو !
نەچیرۆك بوو؟ ئەی‌هو! ئەی‌هو!

باشە هەتاکو ئێستامن
لەژێر زەوی‌دا بووبووم وون؟!

بۆ بەبێ پرسیارو وەڵام؟!
کوێرانە گرتان ڕێی ئەنجام!

زوربەی ڕۆژگاریان لێ‌دزیم!
بۆهەرمن، ئاسایی نەژیم؟

بۆ بێ تاوان؟، بۆ بەبێ هۆ؟!
ڕوناکیتان لێ دزیم بۆ؟!

لەژینم دا نامرادبم!
بۆ هەر من تەنیاو ناشاد بم؟

پەیامم دا بەڕەشەبا
باوەك تەمەنی من بیبا!

١٩٨٠/١/٢٠
هەڵەبجە

سروشت و یاد

کانی‌یە بردینە یادگاری منی
یادگاری گەلێ ڕۆژگاری منی

بەزیخ و چەوو خڕەبەردی تۆ
لێرەدا ئەم کرد یاری هەڵمەقۆ

لای ئەم «داربی‌یە»، لەم سێبەرانە
چەند چاو ئەڕێژرا، پرچ ئەکرا شانە

کل و کلتوری چاوی ڕەش و کاڵ
هاوڕاز بوون، لەگەڵ مێخەك بەندو خاڵ

تیشکی ڕۆژ ئەیدا لەسنگی زیوین
ئەبویە ئاوێنە بۆ بالآی شیرین

شیرین شەکرە سێو، گۆنا گولی سوور
گەردوون هێنابویە بەرهەم وەك بلوور

سۆزی ژنەکورد (کوننەئاو) لە کۆڵ

ئەبووە مۆسیقای چەم و دەشت و دۆڵ

لەکوێ زریوەو جریوەی مەل بوو
ئەندێشەم ئەفڕی بۆ ئەوێ ئەچوو

لەگەڵ شامارو توولە ماری ڕێ
بێترس و بێ باك بووبووین بەهاوڕێ

ئەچوومە ئەوبەر بۆ توترکی سوور
زۆر جار گوێم ئەگرت لە شمشماڵی دوور

پەپولەی ڕەنگین چەند ناسك ئەفڕین
بێئاگا لە خەم، ناڵەو ڕاچڵەکین

خوڕەی ئاو، زێکەی پۆڕی هێلانە
هەنجیرە کێوی، هەنگوینی شانە

جوتیاری چالاك خاکەناز لەشان
ئەکەوتە هۆرە بۆ دێراوی جوان

دارەوەن لەدوور بەخۆی ئەنازی
تیپی شاسواران، ئەکەوتنە وازی
دەستەی کەنیش گەل، «لەڕانەبێرە»
ئای کە دڵگیر بوو، دیمەنی ئێرە

ئێستە تۆ چۆڵی، منیش خەمگینم
بەتاقی تەنیا، خەریکی شینم

بەڵام هەرچۆن بێ ژیان هیوایە
هەرچەند شەو تار بێت ڕۆژی لەدوایە

من هەر کوردم و، تۆیش کانیو ئاوی
هەر هێزی ئەژنۆو، ڕووناکی چاوی

١٩٨١/٤/١٤
هەڵەبجە

شەو

شەوە شەپۆلی
ئەندێشەی ناکام!

خستومیە دەریای
شەوگاری پڕ سام!

سروشت پۆشیویە
تارای ڕەشی شەو !

مەلیش بەماتی
چاوی چووەتە خەو!

نەشنەی شەماڵ
نەسوزێکی خۆش!

درەختەکانیش وەستاون
بێ هۆش

ئەستێرە گەشە
ئەویش وەکومن

شەوق و شادمانی
لێ بووەتە دوژمن!

مانگیش تریفەی
ئەوسای نەماوە!

بێسروە، بێ هەست!
سەرسام وەستاوە!

بەڕاست بەشی من
هەرکەم بوو، خەم بوو!

ئەوەیشی هەبوو!
شەوبوو، تەم بوو!

١٩٨٠/٨/١٥
هەڵەبجە

کەڵ

کەڵی شەنگی کەژی قەشەنگ
ئەی دڵداری دلێرو مەنگ

مەل و پەپولەی ڕەنگاو ڕەنگ
وورده تیشك گوڵاڵەو هەنگ

لەدەوری تۆ دێن و دەچن
ڕیحانەو گوڵ بۆ تۆ ئەچنن

بێگومانم کە شەوەزەنگ
خۆ ڕاناگرێ هەروا بێ دەنگ

ئاسۆ پێلوی خەو هەڵدێنێ
بلبل بەکوڵتر دەخوێنێ

ئێمەیش بەتاسەو ئارەزو
گوڵ بارانت ئەکەین هەموو

جا لەم ناو دیمەنە گەشە
لای ئەم کچۆلە چاو ڕەشە

دەنگی زوڕنا، زرنگەی زیوو
ئەکەین بەدیاری بۆ ئەودیوو

١٩٧٨/٤/١٦
هەڵەبجە

ماتەم

بنو «مامۆستا»، بنو چاو لێك نێ
ژیان تاکو سەر دراوە بەکێ؟

هەرچەند خورپەی دڵ زۆر بێ‌ئەندازە
بنو. . پیرۆزبێت هەواری تازە

نامرن ئەوانەی کەوەك تۆ مردن
بنو. . پیرۆز بێت، بەرزی‌و سەرکەوتن

لە قولایی گل، لەناو زامەکان!
داستان بنوسە بۆدار ئەرخەوان

بەرزە ئەرخەوان ڕەنگ ئاڵ و والا
بۆ سەر گۆڕی تۆیش وابوو بەئاڵا

با بەهاری نۆی گولاڵەی لاڕێ
نامەی هەواڵ و باسی تۆی پێ‌بێ

مامۆستای چیرۆك خاوەن بەهرەی پاك
ڕاستە کە گەوهەر نارزێ لەناو خاك

بنو.. تاکو ڕۆژ هەڵدێ لەسەر کەل
تۆش چاو هەڵدێنی لەدەست نادەی هەل

لەگەڵ کاروانی سەرفرازی ژین
پێ بەپێ ئەڕۆیت، دەم بە پێکەنین

بەڵام ئێستەمن ماتەم ! ماتم!
کاس و خەمباری کۆچی ناکاتتم!

١٩٨١/١٢/٢٩

بەبۆنەی کۆچی دوایی مامۆستا «موحەڕەم موحەممەد ئەمین»وە خوا لێی خۆش بێت

هەڵوێستێک

له ئافرەتێکی کوردی ئێرانەوه

کچه بیانی هەر خۆی بەتەنیا
بەپەت باوڵێکی بەستووه بەکۆڵیا

له «کەلی» ئەندێشه، دەرکەوت وەکو خۆر
تیا بەدی ئەکرێت، جوانی‌ی جۆر بەجۆر

رێك و، ناسکو، گورجو، لێ هاتوو
رێ لەبەر دەمیا ڕائەکا زوو زوو

چەند خۆشه ئێمەیش ئاسایی بژین
چەند خۆشه هەوای سەربەست هەڵمژین

هەر لەپەنجەی پێی، تاتەوقی سەری
وورد سەرنجمدا، گەردێکم نەدی

سەرتاپای باڵای هەر نازداری‌یه
کاری سروشته، بێ دەستکاری‌یه

لە دەریای جوانی‌ی، دیدەی وورشەدار
مرواری ئەچنم بۆ مای ڕۆژگار

سنگ و ناوشان پان، سپی، بەهرەوەر
پرچی زێڕینی، ڕژاوەتە سەر

گەلێ دیمەنم ئەهێنێتە یاد
ئێستە خەمگینن! وەك منی ناشاد!

من لە ڕۆژهەڵات، تۆ لەڕۆژ نشین
هەر خوامان یەکە، کەی وەك یەك ئەژین

کچەی بیانی، ئادەمیزاد نیم؟ !
گوایە نامەوێت، وەك مرۆڤ بژیم؟!

بەڵام ئەی ڕێبوار، من لەباروتا
چاوم هەڵهێنا، لە خوێنی ڕووتا!

لەجیاتی شیری دایك لەم ناوە!

بە خوێن گۆش کرام! ووتیان دۆشاوە

ئەگەر ئەزانی، بەسەرهاتی من!
مێژووی پڕسامی هەموو کاتیمن!

لە ئاسمانی چاو، خوڕەم ئەبارێ
سروشت لەگەڵتا، ئەگری بەجارێ

ڕێبواری بێگەرد، ئێمەی هەرداو هەرد!
ئێمەی ئاوارە، دڵ پڕ ئاخو دەرد!

ئێمەی دووچاری چەپۆکی زۆردار!
هەر لەپایزداین! نیمانە بەهار!

ئێمەی بێهەوار، ماندوو ڕەنج بێوەر
کۆیلەو ستەم نۆش! بەڵام کۆڵ نەدەر

ئێمەیش وەك ئێوە شەیدای سەربەستین
تارۆژگار هەبێت شێتی شیرینین

هەڕلە گرەودایین لەگەڵ گەردوونا!
قولنگ بازی‌یە بەسەر بێستونا

هەر هەین، هەر ئەژین
هەرچقڵی چاوی بەدو ناحەزین

لەچاوەکانت ئەباریٚ جەوهەر
بۆیە لەیادما وابوویت بەپەیکەر

پەری ئەی دیاریی، یادی داهاتووم
ووشەی هەنسکی دڵی نەسرەوتووم

ئاسکی بزێو، ئەی مەلی ئازاد
سلاٚومان ببە بۆ ژیانی شاد

لەم جیهانەدا، جیهانی بەرین
بۆ تەنیا ئێمە سەرفەرار نەژین

١٩٨٠/١٠/٩
سلیٚمانی

منو ئاوەکەی قوللە

ئاوەکەی «قوللە»، هاوڕێی ئەم ساڵم
هاو ڕازی هەست و هەناسەی تاڵم!

سەرچاوەی دێرین، جێی یادگاری زوو
«لایەولانك» بوویت، بۆ دڵی سڕبوو!

جار جار وەك دایك بەنەرم ئەتلاوان
جار جاریش بەکوڵ ئەتکردە گریان!

جار جاریش بەخوڕ ئەگریاین هەردووو!
بۆ خەرمانی خەم هیوای بزر بوو!

بۆ تروسکەیەك لە ئاسمانی شەو!
نەتۆ سرەوتت هەبوو، نەمن خەو!

تۆ بەخوڕەی خەم من بەئاهی سارد
ناڵەو گلەمان بۆ گەردوون ئەنارد

ئێستایش وائەڕۆم بەخوات ئەسپێرم
بەڵام بڵێسەی هەستم ئەنێرم

هەر کە گەیشتە لوتکەی «کێوەڕەش»
پێشوازی بکە، بەدیمەنی گەش

زۆر چاك بزانە کە جێگەی بڕوام
ناڵەکەی زووم، هاوڕێی بەوەفام

چاك لەیادمە، ڕۆڵەی نازدار بووم
هاوڕێ پەپولەو گوڵ و گوڵزار بووم

لەم سەرچاوەیە، بەشەپۆلی وورد
چاو شارکێم لەگەڵ تیشکی ڕۆژ ئەکرد

چنگم گیر ئەکرد لەم زیخە جوانە
بەچلێ شۆڕەبی ئەم کرد جۆلانە

هیچ ئاگام نەبوو لەچەرخی ستەم!
لە بێ بەشیی زۆر، کۆیلەیی‌و ماتەم!

خۆ تۆیش «شیرین گیان»، ناسکۆڵەی «بتوێن»
جار جار هاودەم بوویت، بۆ دڵەی بێ شوێن!

دڵەی زویرو، زامدارو شێواو!
وەك مەلی تیژڕەو پەل و پۆ شکاو!

هەر دەم لەیادە ناسکی هەستت
شێوەی دڵسۆزیی دوو چاوی مەستت

توخوا «شیرین گیان» جاباپێت بڵێم
لەوەتەی کەهەم هەر ڕێبواری ڕێم

ڕێ زۆر دژوارە پڕ لە چقڵە!
ئازاری چقڵ بۆ ناخی دڵە!

من هەر ئەڕۆم و هەنگاوێك ئەنێم
هەنگاوی دوایی بۆ دواوە ئەخزێم!

بەڵام شمشماڵ ژەن سۆزێك، براکەم

هیچ سوودی نی‌یەبێ هیوایی و خەم

بێگومان ئەمڕۆش ئەڕوات لەکایە
دڵێ هەر شەوێك ڕۆژێکی تیایە

لە ڕۆژ هەڵاتدا، کاتێ ڕۆژهەڵات
کاروانی شەوی ڕابردوویش ئەگات

دەنگی شمشماڵ و، شیرین و، سروشت
ماڵ ئاوایی گەرم لەئێوەو، لەگشت

١٩٧٦/٧/١٢
رانیە

یادێکی «مەولەوی نەمر» لە نەورۆزدا

تریفەی مانگە شەو، ڕەشماڵی شەوگار
فەرهەنگی بیری هەستیاری هوشیار
تیشکی مۆم، ئەندێشەی وورد، شاپەڕی پێنوس
ناڵەی نەی، دەروون، خۆزگە، ئاخ، ئەفسوس

قوربان «مەولەوی»، ئاوردە لەمن
ئەوەی گەرەکتە، ڕەنگە لام هەبن

لەزامی جگەر، ووشەی پشکۆی سوور
بکە بە دیاریی بۆ ڕۆژگاری دوور

کڵپەو مەشخەڵی نەورۆزێك سازکە
دەشت و دۆڵی کپ پڕ ڕازو نازکە

زیکەی کەو، سوێسك، کەڵ، ئاسك، مێگەل
بەفری لالەزار، تارای تیشکی‌کەل

تەرزەی تاڤگەی زیو، سۆزی نەیجەی شوان

ببن بەدیاری، هۆنەر، بۆ ژیان

بۆ سەر«شاتە»و کەژ مرواری ناز بێ
بەرەزای سەوزو چریکەو ساز بێ

سیاچەمانەو هۆرەو گاڵەی خێڵ
لایەلایەبن، بۆ ئەندێشەی وێڵ

تافەی قەڵبەزە، چڕی چەم و باخ
بژنەوم بەستەی باخەوان بێ‌ئاخ

دێم بۆ دیدەنیت، ئەمرۆ ناسبەی
بەبەرزی خاکت تێر ئەڵێم ئۆخەی

کام گوڵ گرنگە، لای کوردەواری
بۆسەر «گڵ کۆکەت» ئەیکەم بەدیاری

قوربان نەورۆزە، بەهارمان ئاڵە
گولاڵەی سەرسنگ، پەمەیی کاڵە

هاژەی «کەیاوان» جێ هەوارگەی لەیل
بونەتە کۆرسی هۆزاری دڵ کەیل

نەورۆزە، قوربان، وولاّت خەملیوە
بەهاری نوێیە، زستان بەزیوە

١٩٧٩/٣/٤
هەڵەبجە

سەرشاتە: ئەو شوێنەیە کە گڵ کۆی «مەولەوی» تێدایە.
ئەم هەڵبەستە لە میهرەجانی دووەمی شیعری کوردیدا خوێندرایەوە

تێبینی:
لەم هۆنراوەیەدا دووجار وا رێکەوتووە باسی «ساز»و «ناز» هاتووە، بەلاّم هەریەکەیان لەجێی خۆیدا جۆرە مانایەك ئەبەخشێ.

من و بلبل

بلبل چەند جوان بوو دیمەنی لادێ
کەژو گردۆڵکە، کانیو دارهەرمێ

کارو کارژۆلە، بەڕەزای شاخان
ئای چەند بەسۆزبوو، زریوەی باخان

مەلی ڕەنگاوڕەنگ، دارگوێزی قەشەنگ
چنار هەڵچوبوو، ڕەنگین و بێ دەنگ

لەناو داربەڕوو، ڕەزو بەلاَلۆك
لەدوور دیاربوو، تارای سەری بووك

زۆر بەئاهەنگ و چەپڵەو گۆرانی
بەسواری «ماین» بوکیان ئەهانی

لەم بەر بۆئەوبەر شریخەی برنەو
زرمەی زەماوەند، تاکو نیوەشەو

تافەی قەڵبەزە، پڕنیگاری وورد
سیاچەمانەو، شۆخی کچە کورد

لوتکەی ئەندێشەی ئەبرد بۆ لای خۆی
هەرکەس هەڵ ئەستا بەستەخوان بوو بۆی

من بەووشەی جوان، تۆیش بەسۆزی خۆش
سەرچاوەکانمان ئەهێنایە جۆش

ئێستە ئەو کزە، منیش دڵگیرم
بەداوی خەمان بەند و زنجیرم

بلبل با بۆتی باسکەم بەجوانیی
زۆر بە ڕووناکی نەك بە نیهانیی

چونکە لەژیندا نهێنیم نییە
بەڵام بەدبەختم! بۆ؟ لەبەرچییە؟!

مەلێك بووم ئازاد لەباخی سروشت
شەیدای جوانیی بووم، گوڵم خۆش ئەویست

هەر لەبەیاندا، چەپۆکی زۆردار!
بەدبەختی کردم! بەدرێژی ڕۆژگار

کورسیو گیرفان و دراوی بێفەڕ!
چەرخی ڕۆژگاریان چەپ هێنایە گەڕ!

ماڵیوێران کرد، چەند لانەی شێوان!
چندان یانەی کرد بەیانەی دێوان!

تۆ بڵێی بلبل گیان، زۆردار لەبن بێ؟!
کەسیکە وەك من ستەم نەنۆشی؟

بلبل خۆ دیارە کەچەند خۆش خوانی
تۆ لەنەتەوەی شای بلبلانی

بەهەستی خاوێن، بەو بیرە بەرزە
دڵێ زۆرداری بهێنە لەرزە

بڵێ بێگومان گیانی بەیەك بوون
مۆتەکەی ستەم ئەکات سەرنگون

١٩٨٢/٤/١٥
هەڵەبجە

ژنە کوردی مەهابادی

خۆزگە ئەمتوانی کوتومت
هەروەك خۆت، وێنەتم ئەگرت

لە ئازایی‌و، لە نەبەزیت
لەدڵسۆزی‌و، لە سەربەرزیت

ئای بۆ پێنوسەکەی «بێکەس»
وێنەی خۆتت بدایە دەس

ژنە کوردی مەهابادی
لایشم سەیر نەبوو وەهام دی

ووتی ڕۆڵەیەکی کوژرا
مێردەکەشی لەلای نێژرا

ووردەکانم هەر لەبرسا!
لەسەرماندا، هەر لەترسا!

گیانی پاکیان سپارد بەخاك
مردن لەڕێی ژیانی چاك

ڕۆڵەیەکم لە سەنگەردا
بەسە وانەی دوژمن بدا

جانازانم ئەویش ماوە؟!
یان لە شالاّودا، کوژراوە؟!

هیچ نەم بینی تۆزێك بگری
لەسەر خۆ پێکەنیو ووتی

ئازیزانم خۆی هەر وایە
بەخۆڕایی خۆر هەڵنایە

١٩٨١/١/٢٧
هەڵەبجە

تێهەڵکێشێک لەگەڵ فۆلکلۆری کوردی

پرسیم لە دارگوڵ بۆوا بێباری؟!
هەموو دەم لەگەڵ ڕۆژگاردا یاری؟!

گوڵ هاتە وەڵام زۆر بەخەمباری!
ووتی بڕوانە ڕۆژگارو کاری!

لەگەڵ ئێمەدا یاربوونی دوورە!
چنگی ستەمی بەخوێنمان سوورە!

«ناڵاندم چون کەو، پێچم خوارد وەك مار»!
«ئەڵقەم دا لەدەور سەولێ پای چنار»

«پرسیم لەدارگوێز، سەر باشقەی داران»
« کوانێ دەنگی هۆز؟ زەمزەمەی جاران»

« ئەرێ ئەی داربی شۆخی سەر کانی»
((ئاخۆ لەزامی دڵم ئەزانی؟!))

خوڕەی خوێناوی جەرگی کون کونە !
ئەم چەماوە گشت فرمێسکی منە !

فرمێسك و خوێنە ئەڕژێتە ڕووبار
بۆیە ڕەنگین و پاراوە گوڵزار

مەلی ئازادی بێ گەردانەی گوڵ
هەر ئاوارەیەو ناخۆێنێ بە کوڵ!

بەڵێ بێگومان کڵپەو کزەو سۆز!
ئەبن بە چاوگ بۆ گڕی نەورۆز

قاقەبەی ژەرەژ، خڕەی راوارە
ئەبن بەسروود، بۆ ئەم هەوارە

١٩٧٩/٧/٢٧
هەڵەبجە

ژەرەژ: کەو

پرسیار

کوا گوڵ؟ کوا بەهار؟
کوان هاوڕێیان؟
کوا چریکەی مەل؟
کوا پەپولەی جوان؟
گوڵ ئەستێرەی شەو؟
کوا شنەی شە ماڵ ؟
لایە لایەی خەو؟
کوا چەم ؟ کوا چخور؟
کوا ساباتی زۆر؟
ئێستە ئاراستە کوێیە
لیزگی خۆر؟؟!
کوا هیواو ئاوات؟
کوا کامەرانی؟
کوانێ ئەندێشەی بەهای جوانیی؟

ئەستێرە گەشە چاوم لە تۆیە
خۆزگە ئەمزانی هەوارت کوێیە

بەڵام بەمجۆرە کەی لەتۆ ئەگەم؟!
مەگەر ژمارەی پەژارە بکەم

١٩٨١/٧/١٥

جەژن

له جەژناندا هەرمن تەنیام
بێدایك و، بێباوك و، برام

نەخوشكێك، له دەرگاوه دێ
نەرۆڵەیەك، وورد بۆم ئەدوێ!

ئەڵێ. . دایه!
راسته وایه

خۆ ئەم ئاوو هەواو گڵه
مێشكی سەره خوێنی دڵه

ئەگەر بێو نازی نەكێشین
بێگومان بێهۆش و گۆشین

دایه ئەزانی «مامۆستا»
زۆر مەردانه دڵی وەستا!

بەڵام هەست و هۆش و بیری
تازە، کەوتۆتە ئاودێری

ئاوی نەمامی نوێ ئەدا
لە نوێوە ژین دەست پێ ئەکا

تەموزی ١٩٨١
سلێمانی

کچە کوێستانی

کچە کوێستانی ڕوومەت بەفرو خوێن
ئاوارەی زۆردار! زامداری بێ شوێن!

چەند کز ئەڕوانیت، چەندە کەساسیت!
نەکەست دیارەو، نەکەس ئەناسیت!

سوورە هەڵاڵەو چنورو شەوبۆ
ئێستە ئەوانیش زامدارن وەك تۆ!

بۆ ئێوە مەل بوون وا کەوتنەداو؟!
بۆ مێشوولە بوون وەها کران ڕاو؟!

ئێمە ئەمەمان هەر لەگەڵدا بوو
بۆچی چەپۆکی خومەینیش مابوو؟!

نازدار نازانێ ؟! خۆمنیش کوردم
خۆم بۆدای بەکوشت بەڵام نەمردم

چەند ئازارم چەشت! چەند خەمم نۆشی!
بۆ ئەوەی کەتۆ بژیت بەخۆشی

بۆ ئەوەی وەها بەستەم نەژین!
وا بەبێ کەسیو بەدبەختی نەمرین

بێپەروا بڕیم ڕێگەی سەخت و دوور
بۆ ڕزگاری تۆ شکاندم سنوور

نازدار ئازیزم بەخانووی تەپیوو!
بەدەست و چاوو گەردنی پەڕیوو!

بەهەستی بەرزی هەرگیز نەبەزیوو
بەگیانی پاکی ڕۆڵەی خێر نەدیوو!

بە دایکی کوژراو بەباوکی وون بوو!
بە کۆرپەی ساوای ژێر دارو پەردوو

بە چەندان ماڵ و نوێ ماڵی شێواو!

به تازه بوکی بۆ ناو گڵ براو

به ناڵەی کەوی هێلانە سووتاو!
به گۆلاوانی خوێن تیا ڕاوەستاو!

خەیاڵیان خاوە کوردین و هەرهەین
ڕێ چەند دژوار بێت بەئامانج ئەگەین

١٢/٧/١٩٨١
هەڵەبجە

ماندووی ڕێگەم

هەرچەندە ماندووی ڕێگەم!
کەوتومە ناو دڕکی خەم!

«تارا»، تارە ڕێگاکەم
سەرسامم، ڕێ دەرناکەم!

بەڵام نازانم بەزین
ئەبێ هەڵبێت ڕۆژی ژین

پرسەدار بوم! ڕەشپۆشبوم!
بەدیدارت دڵ خۆشبوم

تیشکی خۆری بەیانییت
ئەندامی پڕ لە جوانیت

تریفەی مانگی چاوت
بڕۆو برژانگی خاوت

هەر کە یەکەم جار بینیم
هۆنراوەیان پێ نووسیم

ئەم چەند دێرە دیاریی بێت
دیاریی کوردەواری بێت

ئەڕۆم گوڵت بۆ ئەکەم
سەد جار ملی ئەشکا خەم

کام چیا ڕەنگاو ڕەنگە
کام چڵ بەرزو قەشەنگە

بۆی ئەفرم ئەچریکێنم
مژدەی هیوات بۆ دێنم

لەکوێ گوڵ خەرمانەی‌دا؛
عەترو گوڵاوی ڕێژا

هەستی منیش لەوێیە
گوڵاوی بۆتۆ پێیە

لەکوێ ئەڵێن ڕۆژهەڵات
تاریکی ئەبێ بڕوات

هەستی منیش لەوێیە
ڕووناکی بۆتۆ پێیە

١٩٨٤/٤/٤
هەڵەبجە

شیوەن بۆ گۆران

پرسیم لە ڕێگە، پرسیم لە ڕێبوار
پرسیم لەدارگوڵ، پرسیم لە چنار

پرسیم لە کازیو، پرسیم لەکاروان
ئاخۆ ئەزانن لەکۆچی «گۆران» ؟!

شۆڕەبی خەمبار سەری ڕاوەشان!
سەرچاوەی ڕوونی، هێنایە گریان

جریوەی ئەستێرە سروشت و جوانیی
شۆخی کچە کورد، شیعرو گۆرانی

کەف زیوینی چەم سۆزی هۆزاران
کزۆڵ مانەوە! بێ نازی گۆران!

کێ بایەخ بدا بە جوانیی ژیان؟!
کێ وورد بنووسێت، ئەنجامی یاران؟

کێ دەروونی مەنگ بکا بە دەریا؟!
کێ بەهۆنراوە پەیکەر دروست کا؟

«دەروێش عەبدوڵڵا»و شۆخی ناو دەرگا؟
چ پێنوسێکی‌کە، باسیان بکا؟!

چ پێنوسێك وا نووسی بەووردی
کە چەند بێزارن لە جووکەی کوردی

کێ وەك ئەووەستا ڕوو بەڕووی زۆردار
پیرۆزبایی‌کرد، لەپەکی ئازار

هاوڕازی «بێکەس»، هەستیارم ڕۆ!
خاوەنی بیری پرشنگدارم ڕۆ!

مامۆستای بەهرەی بەرزو لاوم ڕۆ!
ڕێبواری ڕێگەی پڕ لە داوم ڕۆ.

دڵسۆزی ڕاست و بێ مەرامم ڕۆ

ماندووی ڕێی دووریبێ ئەنجامم ڕۆ

کەوی خوێناوی پایزی خەمگین
خەنەبەندانی «مەم» بۆ «خاتوزین»

پەلکە زێرینەی دوای بارانی زۆر
چەماوەتەوە بەرامبەر بە خۆر»

تریفەی مانگەشەو، چەوی ناو کانیی
ئای! بۆ مامۆستای هونەرو جوانیی!

تیشکی ئەندێشەی بێ سنوورم ڕۆ!
ئەستێرە گەشەی ڕێگەی دوورم ڕۆ!

دەریای زانست و ووشەی جوانم ڕۆ
دەئەی کوێربێ مەرگ، وەی «گۆران»م ڕۆ
شاسواری شیعری کورد زوبانم ڕۆ

دەست بۆ پێنوس بەم، دەستم ئەلەرزێ!

ئاخۆ چی بنووسم ؟ شایانی تۆبێ

دوا ووتەم وایە کە ببوریت لێم
کەی من ئەتوانم شیعرت بۆ بڵێم
ئەمەی کەووتم هەر کەف و کوڵ بوو
خەم و پەژارەو شیوەنی دڵ بوو

١٩٦٢/١١/٢٥
هەڵەبجە

شیعر

کاکە... شیعر؟ شیعرت بۆ بڵێم؟
بەزمانی هونەر ئەتەوێ بدوێم؟

بەڵێ لە دەریای گەردشی ڕۆژگار؟!
کام ووشە بکەم بە دیاریو یادگار؟!

لە سەر ئاوازی مەلی کام سەرچڵ؟!
تیشکی کام بەیان، نازداریی کام گوڵ؟

لە سەر موسیقای کام دەنگی دێرین
زەردە پەڕی خۆر سەر لوتکەی بەفرین

یان لەسەر تەمی کام کێوی دڵگیر؟
سروشتی خەمگین نیگاری زویر؟!

سروەو شنەی دار زریوەی کام چەم؟
شمشاڵی تینوو کەف و کوڵی خەم؟!

کڵاو زەڕی زیو، پرچی ووردو جوان؟
پەژارەی، «بێکەس»، ئەندێشەی «گۆران»

قاقەبەی «ژەرەژ»، دەنگی کاری وێڵ!
هاڕەی دەست هاڕی نازدارانی خێڵ

«گەردوون»، تاکوکەی وابێ مروەتی؟
تاکەی سەختیی ڕێ؟! چقڵ! بێپەتی؟

ئای.. وەی.. سەرسام خۆم! نازانم چیبکەم؟!
«بووکی» پەژارە ! کەژاوەی ستەم!

چی بکەم بەخەڵات بوکی کەژو هەرد؟!
لەیلی بەجێماو، مەجنونی ڕەنگ زەرد!

کڵپەی کام «نەورۆز»، ئەی هەتاوی کەی!؟
بەرزی کام دارگوێز، بۆنی کام داربەی!؟

بەڕاست نازانم چیبکەم! چی بڵێم!
چی پشت گوێ بخەم، لەچیکە بدوێم!!

بەڵام هەڵبەستێك، هەستی کاك «مەدهۆش»
ڕەنگە دڵی سڕ بێنێتەوە جۆش

ئینجا سەرنج دە، لە زامی دەروون!
لە باس و خواسی دەوران و گەردوون!

یان بچۆ (هەولێر) لای مامۆستا «گیو»؛
دڵسۆزی نامراد، زانای نەبەزیوو

بێستونی فەرهاد هەوارگەی شیرین
پڕە لە دانەی یاقووتی دێرین؛؛

خۆت بیکە بەڕست دوڕڕی ڕەنگاو ڕەنگ
بۆ بیری، مێژوو، بیکە بە فەر هەنگ

بەڵێ بێگومان کاروان ناوەستێ،
شەو چەند درێژبێ ڕۆژی ئەبێ‌هەڵ بێ؛

١٩٧٨/٤/١
هەڵەبجە

تێبینی:
ئەم هەڵبەستە لە میهرەجانی شیعرو
هونەری کوردی‌دا لە هەولێر خوێندرایەوە.

دیاری پەپولە

بەڵێ پەپولەم، بەڕاست پەپولەم
پەروەردەی بەردو، هەردو، کەژو، چەم

تیشکم خۆش ئەوێ بۆی شێت و شەیدام
بەرەزای شاخم، نێرگزی شەهلام

ئەڕۆم ئەگەڕێم دەشت و دۆڵی شین
ئەندێشەم ئەفڕێ بۆ شانی هەنگوین

بێسروە ئەفڕم، ئەڕۆم ئاسایی
وورد ڕێگەم ئەبڕم، دوور لەلاسایی

لەکوێ ئاهەنگ بێ، زیکەو گڕوگاڵ
ئەگەمە لای شوان، بۆ سۆزی شمشاڵ

ئەفڕم بۆ ناو ڕەز گوڵی لالەزار
هەمیشە لای من، نەورۆزەو بەهار

مێژووی ڕەنگینی خاکم بەڵگەیە
ڕێ چەند دژوار بێت کاروان لەڕێیە

زۆر نهێنی هەن کەپەی پێ نابەن
گەلێ جوانی هەن هەستی پێناکەن

لەگەڵ تریفەو جریوەی شەوگار
ئەیکەم بە مەشخەڵ بۆ ڕێگەی ڕێبوار

لەدەریای زانست ووشەی زۆر ڕووناك
ئاواتی دێرین، بەهرەو بیری چاك

لەگەڵ تیشکی خۆر ئەدا لەناو چەم
ئەفڕم ئەیدڕم بەرگی شەوی خەم

ئەچنم گولێ وورد، سپی، مۆری کاڵ
پێشکەشی ئەکەم بەساڵی مناڵ

لەسنگی سەخت و سەنگین چوارلا
تریفەی شادی بەهاری هیوا

چەپکێك لەگزنگ، «گەشیی» گوڵی ئاڵ
دیاری ئەمساڵی من بێ بۆ مناڵ

منداڵانی وورد ئێوەن هەموو کات
قارەمانانی دوا ڕۆژی وولات

جەژنی نەورۆزی ئەمساڵتان پیرۆز
ئێوەن خەمخواری نیشتمان و هۆز

بژین بەئاشتی لەگەڵ سەربەستی
دوور لەجیاوازیو پەژارەو پەستی

١٩٧٩/٣/١

یادو ماتەم

هانام بۆ نام خانەکەم برد
لەووشەکانت پرسیارم کردا

«جوانترین سلاو بۆ ئەو کەسە
کۆت لەپێیە، «قەید» لەدەسە

وەك سەرۆکی سەرکەوتووی جەنگ
بەشانازی بەرز ئەکا دەنگ»

ئۆخەی ووشە ڕەنگینەکان
ئێوە هەرهەن وەك خۆتان وان

هەست و هۆشی هەستیارێکن
تاهەتا دوورن لەمردن

لەئاسمانی شەوی تاردا!
لەرۆژگاری پڕ ئازاردا

وەك ئەستێرە ئەجریوێنن
وەك و بلبل ئەچریکێنن

ئاودێری داری ئازادین
بەرهەمی بەرزی کاردۆخین؛

مامۆستامان؛
لە هەورامان
لە شاران
لای ئاوارەکان
لە «ئاوێسەر»، لەکۆساران
بۆتۆی یەك ڕەنگ
بۆتۆی یەك ڕوو
بۆ تۆی دڵسۆزی
کۆچ کردوو!
دڵ هاتە کوڵ
ئەسرین هەڵچۆو!

بوو بە شیوەن
بوو بە گریان!

بنو ئێستە پێلو لێك نێ
هەر نەورۆز دێ
بەهار دێنی
سەرچاوەکان ئەژێنەوە
درەختەکان ئەروێنەوە

پۆڵ، پۆڵ، مەلە ڕەنگینەکان
ئەگەڕێنەوە بۆ کوێستان
ئەگەڕێنەوە بۆ کوێستان

قووتابیان بە سەرکەوتن
دەست ئەکەن بە سروود ووتن

لەگەڵ ووشەکانت ئەدوێن
سروودی ڕۆژی نوێ ئەڵێن

١٩٨٢/٩/١٦

بۆ چلەی ماتەمی خوالێ خۆش بوی بەڕێز، زۆر بەڕێز ماموستای شاعیر « مامۆستا کاردۆخی» ئامادەم کردو پێشکەشم کرد.

شین بۆ شاهۆ

مامۆستامان، ئەی هاوڕێکەم
وا تۆیش ڕۆیشتیت ، ڕوو لەکێ‌کەم؟!

کێ لێم بگات، لەکێ‌بگەم؟!
باسەکانم بۆکێ بکەم؟!

کوێ بگەڕێم؟! کام هەردوو کۆ؟
لەکێ پرسم هەواڵی تۆ؟!

چۆن بکەم دیدەنیت «شاهۆ»
ئەی کوێربێ مەرگ! وەی مامەڕۆ!

وەی لەپیری! ئاخ لەمردن!
لەدەست هەردووکیان چی‌کردن؟!

ئەم دوو زۆردارە هەر زاڵن!
مایەی ئاخ و ئۆفی تاڵن!

چەند بەسۆز بوو ووتەکانت
هەستی بەرزو بیری جوانت

گوێم لێ ئەگرتی بەووردی
چەند ناسك بوو وشەی کوردی

ئەندێشە بوو
جوانیی بوو
پەیامیکامەرانی بوو

ئا . . هاکا ، کچم ڕۆژهەڵات
ئێمەیش هەر ئەگەین بەئاوات

بەرگی سەختیو ستەم ئەدڕین
لەسەر چۆپیدا دەست ئەگرین

ئەبینەوە بە چواردەساڵ
ئەشکێنین «کاسە»ی بادەی تاڵ
بژی خەبات و نەبەزین
بێگومان هەر سەرئەکەوین

مامه.. لەگەڵ بەیانیی نوێ
ئەوکاتەی تازە خۆرهەڵدێ
پەپولە بۆلای گوڵ ئەفرێ
کەبلبل بۆچڵ ئەگەڕێ

هەر کەئەڵێن وا نەورۆز هات
نێرگز دەموچاوی ئەشوات

سەرچاوەکان، پڕن، خوڕن
هۆنراوەکان، دەنگ هەڵبڕن

ووشەکانی تۆیش هەرگڕن
نەئەکوژێنەوە، نەئەمرن

بەڵام من بێتۆ خەمبارم
تەنیاو مامۆو لێو بەبارم

١٩٧٢/٧/٢٣
هەڵەبجە

بەبــۆنــەی کۆچی دوایی مامـۆسـتـای خۆشـەویست و بەنـرخ «مـەلا حەسەنی قازی» یەوە «شاهۆ» ووتراوە.

سەرنج

کەسەیرم کرد ئەو پەیکەرە
سەراپا هەمووی گەوهەرە

بەرزی‌و جوانی ئەو باڵایە
کوتومت ئەتووت ئاڵایە

چ ئاڵایەك، چ ئاڵایە
خۆزگە نهێنی نەبوایە

ئەتزانی چی لەدڵدایە
دڵە وەیاخود دەریایە

بریا نهێنی نەبوایە
باش ئەتزانی کەچی تیایە

کەسەیری گردنم ئەکرد
ئەتووت گردنی چیایە

لەناو بێشەی چیاکەدا
بێگومان (فرازی) تیایە؛

باسی ئەستێرەیەکت کرد
هاتەوە یادم دەست وبرد

گوێی نەبوو لەهەورو هەرا
هەرگەش بوو زۆرجوان ئەتریسکا

جار، جار، لەبەر تریفەی ئەو
تینی نەبوو تاریکی شەو

نازانم چۆن باست بکەم
هەستی خۆمت بۆ دەربخەم

چۆنت پێشکەش بکەم دیاری
کەلەیاد نەچین ئێجگاری

مەر لەبەهارێکی شاددا
لەنەورۆزێکی ئازادادا

کۆهساربگەڕێم خوارو ژوور
هەڵبژێرم یاقووتی سوور

بۆیە ناڵێم گوڵاڵەی ئاڵ
چونکە سەراپا سوورە یاڵ

تۆ بە چارەسەرێکی وورد
منیش بەئەندێشەی خواکرد

بەڵکو هەردوو کارێك بکەین
ئەو دیمەنە، لەیاد نەکەین!

تۆ تەماشا «فراز» خاتوون
چەندە گرژو مۆنە گەردوون

بۆئێمە هەر دانە ی داوە
بەڵام هەر خەیاڵی خاوە

١٩٨٢/٢/٢٣
سلێمانی

شیوەن بۆ مامۆستا «کیو»

لەگەڵ سڵاوی گەرم و گوڕ بۆ
گیانی پاکی ئەم مامۆستا سەربەرزە
بەرامبەر گەل و نیشتمانەکەی، وە بەرامبەر
مرۆڤ و مرۆڤایەتی.

ئای لەسەختی چەرخی ستەم
وای لەداوی مەرگ و ماتەم

کۆچت کرد بۆ هەواری نوێ
کوێ بگەڕێم، چی بڵێم؟ چی‌بکەم!

هەواڵت بپرسم لەکێ؟!
دڵی شەوم چۆن بۆ شەق بێ؟!

کێ بڵێ وامامە هاتەوە
دەست بۆ پێنوس ئەباتەوە

وەك بلبلی دڵ بریندار
بگەڕێم هەوار بە هەوار

کام لوتکەی خەم بهەژێنم؟!
بەچ هەستێك بچریکێنم؟!

لای داربەڕوو، سورە چنار
هاژەیچەم، یان هاڕەی دەست هاڕ

لای ڕەنجبەرە بەتواناکان
لایڕەز؟ یان لای دێراوەکان؟!

لای شوان، لەسەر سۆزی شمشاڵ!
بگەڕێم، بپرسم هەواڵ

لەناو ماڵە شڕۆڵەکان!
لای منداڵە کزۆڵەکان!

لەلای مەلە، تینووەکان!

ناو لاپەڕە، زیندووەکان!

لەسەری ڕەش، تا هەوارمان!
لای دەست نووسەکانی جاران

دەی با هەموو بگرین یەکجار!
فرمێسك بڕێژینە ڕووبار!

تازە، مامە ڕۆی کۆچی کرد!
دڵسۆزەکەی نەورۆزی کورد

ئیتر مامە لە هەولێرێ
جەژنە پیرۆزە نانێرێ

وەستا پێنوسەکەی مامە
بۆ منیش نانووسێت نامە

کێ وەك تۆ بەکوڵ بپرسێ؟
کچم بۆ خامەت، تانووسێ؟

مامۆستای بەرزو ڕوو سوورم
هاتووم، ڕێبواری ڕێی دوورم!

وەك مەلی سەر لێشێواوم!
دووچاری تەلیسم و داوم!

مامۆستا «گیو» ئەی بەهێزتر لەزێڕوزیوو
دڵسۆزی بەمراد نەگەیوو

لەم خەم و گێژاوو داوە
سەرسامم! سەرم سوڕماوە!

چۆن پێنووسەکەی من بۆ تۆ
بنوسێت بڵێ مامە ڕۆ؟!

مامۆستای مێژووو وێژەی کورد
من چۆن ئەتوانم بڵێم مرد!

نە . . هەرگیز ناڵێم مامەڕۆ
چونکە نامریت، هەر زیندوویت تۆ

لەگەڵ گزنگی بەیاندا
لە نەوبەهاری ژیاندا
کە ئەڵێن ئەمڕۆ نەورۆزە
لێك ئەکەن جەژنە پیرۆزە

جائەو کاتە دەرئەکەوی
ڕووەو هیوا سەرئەکەوێ

داری خۆزگەو هەوڵ و خەبات
گوڵی سەربەستی دەرئەکات

بەڵام ئێستە ئابەم جۆرە!
وون بوونت هۆی خەمی زۆرە.

هەڵەبجە
ساڵی ۱۹۷۷

بەبـــۆنـەی دوا ماڵئـاوایی مامـۆستـای زۆر خۆشـەویست و نەمـرەوە «مامۆستا گیو موکریانی».

سکاڵا

ئەگەڕێم بۆ هێلانەیەك
دەستی ستەمی نەدیبێ

بۆ کاسەیەك کەهی مەی بێ!
ماری ڕۆژگار نەی نە گەزی بێ!

ئاخ بۆ سروەیەك، شنەیەك!
بەسەر تەرمی کوردە قڕدا!

بەسەر مەرگی کوت و پڕدا!
نەیەت و تێپەڕ نەبوبێ!

دەشمشساڵ ژەن ئەی ئازیزم
مەوەستە بابێ دەنگی نەی

زۆر زویرە دڵی زیزم!
پەنجەت بجوڵێ دەسا دەی

من بەشیعر تۆ بەشمشاڵ
بادەی خەمی تاڵ هەتاکەی

ملی چارەنووس بشکێنە
بۆ ڕووناکی بچریکێنە

ژیان دەسا چی ماوە دەی
بەڕاستی دڵ بریندارە!

زامەکانی بێ ژمارە
سەرگەردانە دادی نەدەی

جێی بێڵم قوڕو زەلکاوێ
بگەمە سەر چەشمەی ئاوێ

ئای هەزار خۆزگەم بەو کاتەی
کەبەبێ خەم ئەژیم تاوێ

با بێدەنگی؛ کەیانی کەی
بابگات بۆنی زەردە بەی

چنار هەروەك منی هەژار!
خۆ ڕاوەشێنێ لەهەوار!

کوانێ ژیان؟ کوانێ بەهار؟
کوا قاقەبەی کەوی کۆسار؟

من کەلەم سروشتە پاکەم
نەوەی ئەم خاکە خەمناکەم!

لەگەڵ هۆزار، لەگەڵ هۆرە
کام زام قووڵە! پڕ ناسۆرە!

کام شەو سەختە! کام خەم زۆرە!
هەموویم نۆشی بێ نۆرە!

منم هەڵگری نامەکەی

هەرگیز ڕۆژێك، نەم ووت ئۆخەی!

دەلێدە «نەی»، هەر خەمە ژین!
هەر ئەینۆشین، خۆ نابەزین!

هەر کەهاتین، وامان هێنا!
ئەڕۆین هەرئەگەین بەهیوا

بجولێت پەنجەت بەووردی
بابێت سۆزو نەوای کوردی

هەڵەبجە
١٩٨٠/٦/٥
ناخۆشترین ڕۆژی ژیانم

لەیەکێك لەژمارەکانی گۆڤاری نووسەری کوردا بلاّوکراوەتەوە.

لە گەڵ مامۆستای شاعیر کاک «مەدهۆش»ی هونەرمەنددا

ئەی کوێربێ پیری نەمێنێ باوی
بمرێ لەناوچێ ڕق و شاڵاوی

هەناسەم تاسا! دوو ئەژنۆم لەرزی!
کەدیم ئاوایە! چەپۆکی پیری!

جائەندێشەم ڕۆی جێی هێشت ئەوناوە
چوو بۆچەند ساڵێك گەڕایە داوە

بۆچ ساڵێك؟ ساڵی شەست و شەش
کەبۆ یەکەمجار ناسیم کاک «مەدهۆش»

ووتیان «خەیاتێك»، ئەوەتا لەم ناوە
هۆنەری چاکە «مەدهۆش»ی ناوە

کاڵای بەری من هەرچەندە بۆرە!
سەیرو سەرسامیو پەژارەی زۆرە!

چووم کاڵام کڕیو هێنام دەست وبرد
کردت بە «پاڵتۆ» جا لەبەرم کرد

ژیان داستانە!، بەرەو ژوورکەیە!
سەرەڕای هەمووی پیریش هەیە

چیرۆکێکە سەیر! هەرخۆی سەرکارە!
هەر لەگەڵ پارەو نەزاندا یارە!

جا، کەهەر جارێك پاڵتۆم ئەبینی
ئەهاتە یادم پێنووس و دەرزی

بەڕاست، هەردووکیان ووردن، هاوڕازن
هەردووکیان بەهرەو بەرزیو ئاوازن

دوو مەلی ناسك ، ئەخوێنن زۆر جوان
ئەمیان بۆ هونەر، ئەویان بۆ ژیان

نابێ گوێ بگری لەباسی پیری
بیدرە، فڕێیدە بەرگی زویری

دەست دەرە پێنووس بنووسە بۆ ژین
گیانی هونەرمەند، دوورە لەبەزین

هەولێر
لەکاتی گرتنی کونگرەی پێنجەمی نووسەرانی کورددا

شیرین

بابۆیەك بدوێین، گیانەكەم شیرین
بەیادی جاران كەدائەنیشتین

تۆی زۆر نازەنین
منی زۆر خەمگین

من بە خوێندنەوە
تۆ بە پێكەنین

تۆ زۆر پەرۆشی دیداری من بویت
باست ئەكردم بۆ هەركوێ ئەچویت

منیش وەك بلبل بەدیداری گوڵ
هەركە ئەم بینیت گوشاد ئەبو دڵ

دوو هاوڕێی دڵسۆز، دوو خوشكی گیانی
ئەمان كرد باسی ئەمڕۆو بەیانی

توخوا شیرین گیان
ئێمەی بێ تاوان
سەیرکە چی نەکرد!
چەپۆکی دەوران!

هەر تەواو نابێ تەلیسمی، ڕێی ژین!
کەی ئەمان زانی، وایەك ئەبینن!!

نەبیر، نە تەگبیر
نەژینی چۆڵی
هیچ نەیدا داری
دەردی کڵۆڵی

من هەر کەهاتم کەی خۆشیم لابو!
ماری زۆردار لەقژم ئالأبوو!

ئەو کەسەی کەزۆر نزیکی من بو
چاوی تەماع و چنگی ئاسن بوو!

تروسکە نەبوو، ڕێ زۆر بارێك بو!

هەر بیری تەسك و هۆشی تاریك بو!

باشە شیرین گیان تۆ بۆ وات لێهات؟!
ئەی چی تۆی خستە ڕۆژگاری نەهات؟

ئەزانی شیرین، بەبێ زیادو کەم
ئێمەین شاسواری گۆڕەپانی خەم

ئەزانی شیرین، ئێمەین نابەزین
هەر ئێمەین ستەم دێنینە لەرزین

١٩٨٣/٤/١٥
سلیمانی

تێبینی:
کەلە هۆنراوەکاندا باسی «شیرین» وێت مەرج نی‌یە هاورێکە ناوی شیرین بێت .

بەسەر زمانی ئافرەتێک

(شیرینی) کلۆڵ! لەیلی نامراد خۆم!
(زینی) قوڕبەسەر ! هەرگیز ناشاد خۆم!

هاوڕێ‌و هاودەمی، تەرمی بێ‌گیان خۆم!
خۆمن بەشوانی؛ (غوولی)! بیابان خۆم!

مەلی بێ باڵی گۆم و زەلکاو خۆم!
گەربێ‌و ڕاست بڕۆم نابێ‌و، بەناو خۆم!

وەك فرفرۆکەی دەستی مناڵ خۆم!
بێ کۆرپەی ئاوات! بێ گرۆگاڵ خۆم!

پاش «٢٥»ساڵ: ڕەنج بەخەسار خۆم!
هەنگوینی لاوی بەزەهری مار خۆم!

تەنیاو بێ تاوان رەنج بەعەبەس خۆم
بە تیرو تانەی کەسو ناکەس خۆم

ژینی بێبەهار دڵ بەئازار خۆم!
بێکەس! بێدادوەر، بەندو دووچار خۆم!

دەبگری!، دەبگری گیانە!
پایزە! هەرخەم هەرزانە!

تافێڵ بازیو دەست برین بێ!
تازۆرداری! ناشیرین بێ!

تەنانەت هاوڕێو کەس وکار!
هەر بۆ پارە ئەبن بەمار!

ئەبنە زۆردار!
پیلان ئەگێڕن وەکو هار!

بەڵام هەر نەء نەکەی بگری
ژین هیوایە، تۆیش بۆی بژی

پیلانی پارە ڕووڕەش کە
ڕێگەی بەختیاری خۆش کە

ببەزیت پێت نازانێ کەس
زیاتر هیوائەدەی لەدەس

بەسەرهات هەمووی وانەیە
بۆپرچی شەوگار شانەیە

هەر ڕووڕەشن ، پیلان بازان
ویژدان ئەفرۆشن بەهەرزان

١٩٨١/٢/١
بەغدا

پرسیار لە هەوار

هەوار کوانێ «خاڵ»؟
هەر نی‌یە لەماڵ!

نازانم لەکێ
بپرسم هەواڵ

حیلەی «ئەسپی شێ»
ئێستە، لەکوێ دێ؟

ئەی دەنگی دلێر
لەکوێ هەڵئەستێ؟

لەکام شوێن؟ کام جێ؟
کام پیرۆزبادی

لەکام نەردێنی
ڕێگەی ئازادی

بەبەرزیت، هەوار
دڵ ئەوەند تەنگە

لەتاو دڵتەنگی
زمانم لەنگە

یاخوا چریکەی هوزاران نەیەت!
ئاوازی دڵگیر، بەرگوێ نەکەوێت!

بەبێ لای‌لایە، کۆرپە بسرەوێت!
شنەی شەماڵیش نەڕوات و نەیەت!

گوڵاڵەی ئاڵ و واڵای دەشت و دەر
نەڕازێنەوە! نەنوێنن هونەر!

خۆ ئەوا هەوار بوو بەچەند ساڵێ!
«خاڵ» ماڵی جێهێشت ڕووی کردە چاڵێ!

نەڕێی ڕێبوارە! نەهی هەواڵێ
کەس بڵا بینینی هیچ شتێك ناڵێ

هاوار لەو چاڵە سەخت و بێروونە!
دانا سەرسامە! زانا زەبوونە!

هیچ ڕۆژو کاتێك شکۆهی نەکرد!
چەند شێری شکاند! لانەی وێران کرد!

چەند بێچووە شێری دایە دەست ڕیوی!
هەرکەس بو ناکەس خۆی کرد بەخێوی

لوقمانی قووت دا، ئەرەستۆی ون کرد
کەس لەم دەروونە! سەری دەرنەکر

باهەڵسێت، دەنگی مام کەریم بەداخ!
ئەو بناڵێنێ! منیش بڵێم ئاخ

خاڵە، لەرێی دوور لەرێگەی نەهات!
زۆر بەدڵتەنگی هاتمەوە بۆ لات!

هاتمەوە هەوار! هەوار کش و مات!
نەتۆ هەیت، نەوەك ئەوسایە وولآت!

نەهۆرەی دیوان! چریکەی کۆساران؟!
بەرگوێ ئەکەون، چون جاری جاران!

«گەردن، های گەردن
گەردنت زەردە
سەیری سای گەردن
دەرمانی دەردە
هارڕەی مێخەاك بەند
شەو لەخاوم کەرد
من چون ئازار دار
ئەڵهای ئاوم کرد

منو دەماوەند، شەرتێکمان کەردەن
ئەو تەم و من خەم تاوە ڕووی مەردەن!

جەکەڵان کەڵی، جەبەرزان بەرزی
هەروێت سەر تەڵێ ، هەروێت سەر تەرزی

باخێکم ناشتووە لەورەزە دێمە
لەدەوری ماڵتان گوڵ داویە خەیمە

بانگ کەن «داودەجو» حەفتاو حەوت شارگەڕ
سەرتاپای لەیلێم بۆ بگرێ لەزەڕ»

ئاخۆ من کێوم؟! یاخود «کێوەڕەش»!
هەردووکمان وەك یەك بێ بەهرەو بێبەش!

نەء بابێ دەنگی ڕاوەرەی مناڵ
سابەشکو هیوا بێتە گڕوگاڵ

١٩٧٥/٤/٢٥

چەند ووتو وێژێک

کاکی جوتیار لە «گا» خورە
دڵی زەوی چاك هەڵدڕە

مەچۆرە داوی میر و کاك
بەرمنجی شان بە بیری چاك

بێنەرە نلو بەرهەمی پاك
بژی زۆر پیلوانەو بێباك

مەپرسە کورسی کامەیە
ئەوگوریس و ، کلاّمەیە

زۆر باشترە لەو خامەیە
وەیان لەو برِوانامەیە

کەخاوەنەکەی کوشتووە
بادەی بەدیی بێچەشتووە!

لەپاڵ پەردەی بریقەدار
هەڵپە ئەکات هەروەکو هار!

کاکی کرێکار دەی هەڵدەخشت
بەرەنجی شان ببەستە پشت

نان پەیداکە سەربەرزانە
کەهەر سەربەرزی ژیانە

زۆر لەوانە بەرێز تری
پیرۆزترو بەهێزتری

کەلەپاڵ پەردەی رەنگاورەنگ
وەك زەروو خوێن ئەمژن بێدەنگ!

سەدەی بیستە گەل هوشیارە
هەرکەس هەرچۆنێك بێت دیارە

کاکی گاوان لەم کەل، بۆ کەل
هەرا ئەکەیت بەپەلە پەل!

لەم ئەدەی دار، لەو ئەدەی پەل
ئەکەویتە ناو ئاو وەك مەل
چەند بێگەردە ئەو ژیانە
نەفیشاڵەو نەتاوانە

کاکی شوان لێدە شمشاڵ
جوانە مێگەل، جوانترە یاڵ

سەر ئاخ لەدەست هەناسەی کاڵ!
بێ سنورە ئەندێشەی تاڵ!

هەر ساڵ بەساڵ خۆزگەم بەپار
کەی وەهابوو؟! هەڵپەی زۆردار

١٩٧١/٢/١٥
هەڵەبجە

تێبینی:
ئەم شیعرە لەژمارە تایبەتی‌یەکەی ڕۆژنامەی هاوکاریدا لەساڵی ١٩٧٢دا بڵاوکراوەتەوە.

چۆلەکەو منداڵ

ئەی چۆلەکەی ووردو جوان؛
ئێسك سووکی دارەوان؛

بێو بچۆ بە قونە قون
یاری بکە لەگەڵ من

منیش خاوێن و پاکم
پەروەردەی بیری چاکم

مەترسە ، ڕامەکە لێم
گوێم لێبگرە چیئەڵێم

تۆ لەگەڵ پەپولەکان
چاو شارکێ کەن بۆخۆتان

منیش هۆگری جوانیم
لەگەڵ ئێوەدا ئەژیم

چۆن ڕائەکەم بۆکۆڵان!
زیان ئەدەم لەماڵان!

بەردی دارلاستیکی من
بشکێنێ سەرو گەردن.

هەرکەشەو هات ماندووبم
هەر ئێوارە لێی بنووم!

ئەوەبێ ئیش و کارم!
بێزاربن لەکردارم!

ئەی بۆ دوارۆژ چیبکەم!
چۆن پێ بگەم بێمە پەرهەم!

بژی خوو رەوشتی جوان
بژین ئێوەو وانە کان

بژین دراو سێکانم
کەوەك کەسو کارم وان؛

ماموّستاو قوتابخانه تیشکی روّژی ژیانن
هه‌ربژین هاوریّکانم هاوکارو پشتیوانن

١٨/٢/١٩٨٤
هه‌ڵه‌بجه

تارا

تارا، کچە کورد، وەکو ئەستێرە،
سەردەمێك بکشێ ، سەربلە لێرە،
سەیرکە سەیرانگای خاکی باپیران،
ئێسرەیە پێشەی ماد و ئاریان،
تەماشا مێژووی پایتەختی بابان،
قەڵاچوالانو دەشتی کانێسکان،
برۆین بگەینەسەرلوتکەی بەفرین،
هەوار بەهە وار یادگاری دێرین،
باخان شەتاوان شەپۆلی رەنگین،
فەرهاد سەر گەردان شیرینی خەم گین!
بە بەیتی کوردی وورد وورد بت دوێنم،
رێحانەی کێوی کەژت بۆ بێنم،
لە دەریای وێژە ووشەی روو نوگەش،
بشکێنێت باڵی سەختی شەوی رەش،
نەك بەتینی خەم رۆژێك بیت بێزار!،
نەبەزیت تاکو تۆ ئەو ئەکەیت بار،
ووشەی روونوگەش لەهەستی پرسۆز،
هەروەك پلێسەی ئاگری نەورۆز،

بۆت هەڵ بژ ێرم وەکو بە لاڵوك،
زەرد وەکو گزنگ سوور، وەك تاراي بوك،
بیکەمە ملت ملوانکەی یاد گار،
تازەو تەڕ هەروەك هەمیشە بەهار،
گەردنو ملوگەردانەی بێ گەرد،
وەك کەڵە کێوی یان ئاسکۆڵەی هەرد

چۆن گەردانەیەك هەر بریقەی بێ
بەشەو چراخان بە رۆژ ژینی نوێ

یادێک

بووکو، باڵەبان، هاژەهاژی چەم،
چەتری شۆرەبی، تاراو سەر پەرچەم
بارگەی (پێخەسوو)؛ ؛ کولیچەی تیایە؛ ؛
مێوژوو؛ باسووق؛ توێشووی ڕێگایە،
ڕمبازی لەشکر؛ سواری بەدەماخ؛
قاقاو قریوە؛ دەنگ دانەوەی شاخ؛
زریوەی ناو (دێ)؛ هارەی خشڵی زیو؛
زرمەی زەماوەند؛ بووکی دابەزیو
تۆ بڵێت گەردوون، شیرینی تاڵ کات؟!
دێ؛ هەرەسبێنێت شایی؛ بەتاڵ کات؟!
شار پتاسێنێت! هەوار بەدووکەڵ!
ساواو پێشکەکەی، بکات بەمەشخەڵ!
لەناو فەرهەنگی ئادەمو حەوا؛ ؛
بەدی نەکراوە، نەورۆزێکی وا!

جوانە دار بەروو ئاڵە بەلاڵوك،
پێدەشت رەنگینە وەکو بەرگی بووك؛
کانی‌یو بەراوو خەلەو خەرمانە؛
مێگەل، سەرمەستی شمشاڵی شوانە،
جا ئینجا خوێنەر ناشێ نەیزانی؟
لە گەنجی دێرین تاجی کەیانی؛
بەهرەو دیمەنی ئەم خاکە پاکە؛
گەربێو نەمان پێ نەبوونمان چاکە.

١٩٨٧/١٢/١ لەهاوکاریدا بڵاو
کراوەتەوە

بەیتی دێرین

دە ئەی خاوەن سۆزێکی وا
ئەوا تەمەن ڕۆیی نەما!

خەم یارگەی خست لە هەرچوار لا
ڕەشماڵی، خۆیی لێهەڵدا!

بەهاری ژین ئەوا ڕۆیی!
بەڵام نەورۆزێکی؛ نەدی!

بە بەیتێک هەر ئێجگار دێرین،
هەر وەك شانی هەنگوین شیرین،

دەم کەرەوە؛

بۆ من ماندوو بێپشوو،
ڕێبواری ڕێگە لێ‌وونبو!

پێ تریفە بێ‌تیشکی خۆر!،
ڕێ، پڕ لە جانەوەری زۆر!،

بەیتێك، قاڵبوی دەورانی زوو،
وەك (ئاڵتون) لە مەحەك دەرچو،

رستێك (مرواری) تیشك دار
بەهرەو بەرهەمی هەستیار

هاژەی سەرچاوەیەك قەشەنگ؛
بڕواو، هیوا، سرووودو دەنگ

با ببێت بەتۆیشو هاوڕێم،
هیچ نەبێت بزانم من کێم؛
دەفەرموو دەست دەرەپێنوس
بیر کەرەوە؛

١٩٨٨/٣/٧

نەژی کامەران .. دوورە لە مردن

کێ ئەیوت چیا جوانەمەرگ ئەبێ
کێ ئەیوت هاژەی تاڤگە ئەوەستێ

کێ ئەیوت کانی گۆڕێ بۆ ئەکرێ
کێ ئەیوت رەنگی سروشت ئەگۆڕێ

بەڵام نە، دایکم دیمەنی جوانم،
تۆ هەر نەورۆزی منیش داستانم،

بیستومە شینی مەجنون و لەیلێ،
شەپۆڕی شیرین بۆ فەرهاد ئەبێ،

بەڵام نەمبیستوەو هەر نەبوەو نابێ،
بڵێن نیشتمان مرد یاخود ئەمرێ،

بەڵێ بێگومان کە من رۆڵەی (دێم)،
کە ئەو بسوتێت من بۆ نەسوتێم؟

سرووشتی بەرزم وەك خۆی ئەمێنێ
نە ئەو ئەگۆڕێ نەمن ئەگۆڕێم

کاك کامەرانیش وەك کێوەکانی،
لەگەڵ گزنگی تازەی بەیانی،

لەگەڵ هەڵبەستو هۆرەو گۆرانیی
لەگەڵ قاسپەی کەو شمشاڵی شوانی،

لەگەڵ لاپەرەی رۆژانی پاکی،
لەگەڵ دڵسۆزیو بیری روناکی،

لەگەڵ نەبەزیو ورە بەرنەدان،
لەگەڵ رێرەوی راستی نەسران،

لەگەڵ سروودو تەپڵی سەرکەوتن،
نامرێ (کامەران)؛ ئەژی، کامەران دوورە لە مردن.

بەبۆنەی چلەی ماتەمینی شاعیری
نیشتمان پەروەرو نەمر مامۆستا
کامەران موکرییەوە

لە گۆڤاری بەیاندا بڵاوکراوەتەوە

چەند کورتە هۆنراوەیەک

منداڵێکی چالاکم

منداڵێکی چالاکم
هوشیارو بیر ڕووناکم

وانەکانم خۆش ئەوێ
سەرئەکەوم بێ باکم

مەشخەڵی ڕێ ی خەباتم
هیوای بەرزی وڵاتم

۱۹۸٤/٤/۲٦
هەڵەبجە

« چەند کورتە هۆنراوەیەك

گەر نەیپچڕێنم بەندی دووچاری!
خۆم نەڕەنجێنم بۆ بەختیاری

چاوەڕێی خەڵك بم، خۆم تێنەکۆشم
جاکەی مرۆڤم، کەی خاوەن هۆشم

بەپێچ و پەنا بڕۆیت ئەنەوی
چۆن هەنگاوت ناوادەرئەکەوی

ئەو پەردەی ئێستەبریقە دارە
هەر دەرئەکەوێت هێلانە مارە

لای لایه

دوێنێ بەیانی ، بێ‌ئاگاو خامۆش
لەخەو ڕاپەڕیم، بەدەنگێکی خۆش

دایکێك بەنەرمی لای لایەی ئەکرد
ئەندێشەو هۆشی بۆلای خۆی ئەبرد

بەڵام کۆرپەیەك نەیەتە کۆڕ جوان
دەك یاخوا نەبێت بەبار بۆ ژیان

* *

زۆر هوشیار نەبی ، دیارە کە خەڵکی
ئەوەی پێ‌خۆشە تۆ هەرگیز نەبی

نەمامێك ڕیشەی بەمەردی ڕووا
شەو چەند دژواربێت بەگزنگ ئەگا

ڕەوشتی جوانە، سروشت ئەنوێنێ
بەهیچ ناگۆڕێ، ژەنگ هەڵناهێنێ

ترسان لەچی

دەوروپشت وژیانی چۆڵ
بەختی نەزۆك منی كلۆڵ

جیهانێكی سەیرو سامناك
منی تەنیا ئاسمانی تاك

بەڵام لەگەڵ ئەم گەردوونە
ترس و بەزین ، هەر تیا چوونە

تەنیا مێژوو نامرێو ئەژی
كەمەرگ هەبێ ترسان لەچی

سەربەرزی

من منالەکەم کە تۆیانە کوشتم
ئازاری سەخت وسۆیان پێ چەشتم

ژینیان لێ کردم بەدۆزەخی تار
پڕگورگی برسی، پڕ تەلیسم و مار

لەژێر پەلیانا پەلم ئەکوتا
بێ کەس و لاواز بەتاقی تەنیا

گەشی زامەکەی تۆم کرد بەچرا
تەنیا هەرئەوبووتروسکەی ڕێگا کەی ڕێگا
بەخوێنەکەی تۆ کەوتمە نووسین
نووسیم بابە گیان مژدە، مسەربەرزین بسین
نووسیم بابە گیان مژدە، سەربەرزین

دوا ووتە

خوێنەری بەڕێز بەڵێ بێ‌گومان ڕەوشت بەرزی‌و خۆڕاگرتن و دڵسۆزی، تاکە ڕێگەیە بۆ بەئامانج گەیشتنی ئادەمیزاو ، جا لێرەدا بەخوات ئەسپێرم، هیوادارم لە بەرهەمێك، یان چەند بەرهەمێکی تردا بکەوینەوە ووتووویژ ، لە دیداری وێژەییدا بەیەك بگەینەوە بێگومان ئاواتیشم بەرزی‌و باشیتەرەنگە بیشزانت؛ ئای‌کە چەند بە سەرفرازیت بەختەوەرم.

خۆزگە ئەبوم بە تیشکێك هەموو توولە ڕێیە باریکەکانم بۆڕووناك ئەکردیتەوە، ئەبوم بە مستەکۆڵەیەك، پشتی هەموو ستەمکارو ستەمێکم بۆ ئەشکاندیت ببورەکەهەر ئەوەندەم لەدەست دێت.

«ئەگەر گوڵ نەبم ، دڕکیش نیم» هیوادارم بەدیارییە بچکۆلەکانم رازی بیت رایشت چییە، بۆت هەیە، بفەرموویت بەدەربرینی ئەوەندەو تا دیدارێکی دی، جارێکی کەیش بەخوات ئەسپێرم

خورشیدە بابان

portûkxanei
MÊHRDAD

رقم الايداع ٧٥٣ في المكتبة الوطنية ببغداد لسنة ١٩٨٨

دار الحرية للطباعة

الجمهورية العراقية
وزارة الثقافة والاعلام
دار الثقافة والنشر الكردية
السلسلة رقم (٢٦)

شجرة البطم

خورشيده بابان

نەخشەی بەرگ : محمد زاده

السعر (١) دينار واحد

دار الحرية للطباعة ـ بغداد